

ga zavoda
Trstu.aleonih na
odkaz 2%
- 1/2%
- 2/3%
- v rednjih
obroštino
- 8. febru
dostignutih ob

podpisani so dopisi na štamku.
Ispisana so pisma štamku po b
ž. svaki rođak. Oglasi od 8 ro
đak stoje 60 din. za svaki rođak
do 5 m. ili u slučaju opstavljanja
z pogodbom sa upravom. Novci se
u poštarskom napuštanju (as
tano postalo) na administraciju
često Sloge". Imo, proxime i nel
jiti potku valje tobno osnažiti.

NAŠA SLOGA

Prilog broju 11. „Naše Sloga“

Na obranu.

U br. 5. „Naše Sloga“ napeo je neki občinarno-p
sjednik sve sile, da dokaže, kako su nove štire u ovom
občini od mnogo veće štete, nego li koristi, u obče
djelu koje nezauzluje nimalo hvalje, nego prikora.

Onim dopisom uvršteno je u prvom redu občinsko
zastupstvo i podpisani odbori, koji su istomu ovom pitaju
na odluku predložili; budući iz dopisnikova razlaganja
očito proizlazi, da su podpisani odbori i ciele občinsko
zastupstvo nespособni za racionalno upravljanje občinskim
dobrom i da promiču interes občinu. Da takva šta
nepovoljni strani svjet, koji nepozna naše okolnosti, pod
pisani odbori u obranu svoje časti i časti ciele ove
občine jednodušnim zaključkom današnjih svojih sjed
nica daju na rečenim dopis sledići javni odgovor:

Gosp. občinarni, koji si se preduzeo ovu pitanja
ozbiljno razpredeliti, vidi: „Nove štire koriste sada
občini, jer si ona njimi puni blagajnu, nu kašnje, u
skoroj budućnosti, ove će joj škoditi“. Jedan občinarni
posjednik, koji se toliko zanima za občinske stvari,
morao bi znati, da se občinsko imanje po zakonu ne
smije unijeti, te da občinska blagajna, koja se novim
štivama puni, mora ostati za uvek puna. Kapitali novih
štivara koristiti će občini za sva buduća vremena, jer
ako novimi štivama uvelje 60.000 forinti, kako po pri
lici i hode, onda će taj kapital nositi nesamo sada, nego
svako ljetu 3.600 forinti interesa“.

Zašto pak će nove štire u skoroj budućnosti
občini škoditi? „Jer — vell dopisnik — neće občina
primati pasevine, i jer će većina ljudi biti siromašna,
bez posjeda, a i tatkine će više biti onda“.

Navod o paševini nije istinit.

Ova občina neprima za komunale nikakve paševine,
niti ju je ikada primala, osim — kratko vreme za
komesare Šimziga. Za komunale se paševina pobira
samo u pridruženim občinama, i u tili se neštevuje.

Radi novih štivara biti će — kako g. dopisnik
„ozbiljno“ tvrdi — u skoroj budućnosti većina ljudi bez
posjeda. To je u istinu grozno. Većina puka bez posjeda,
upravošćen, na prosačkoj palici! A čijom krivnjom?
Občinskih odbora i zastupstva, koje je novu štivu dalo
prevesti.

Dopisnikov navod je posve netemeljiti. Uzimimo
da se nove štive neće bile obče ni provele, onda
većina ljudi bi u skoroj budućnosti posjedovala što i danas. To isto bi bilo, kad bi sav komunal bila uzeba
manjina ili makar jedan jedini občin. Nu buduće je
kad novih štivara sudjelovala većina občinara, to će u
skoroj budućnosti većina ljudi ove občine biti bogatija,
imati će više posjeda.

Što se pak tatkine tiče, o njoj u našoj občini ne
može biti govora, a u buduću još će biti manje, jer
naš puk hvala Bogu i materijalno i moralno lijepe na
preduje, a nove štire nemogu tome nego priponodi.

Nas puk nije nimaloagnut na kradju. Ako naš
čovjek štograd ukrade, to je obično na komunalu. Sa
novimi štivama smanjuje se komunal, pa tako će biti
redja i ta vrst tatkine, koju u ostalom kmeti nedrži
tako težkom, kako onu što bi se počinila na privatnom
posjedu.

Gosp. dopisnik se gorljivo zanima za siromahom.
— Kud će siromah? pita on zabrinuto. Značajno je,
da se još nijednoga siromaha nije čulo reći: „Kud će
ja?“ Siromah žuti. Njemu, koji nema ni ovčice ni k
ravice, malo je stalo, ali se štivra, al ne štivra. „Kud će
siromah“ kliču bogatiji, koji su dosad svoje livaše šte
dili za sieno, a krave gonili na komunal.

Gosp. dopisnik vidi, da siromah nemože štivrati,

budući se nema našto zanašuti, da će jednom štivu
izplati. To nesto.

Občina od nikoga nezahijejava, da štivu izplati, i
riedi su, koji su odma izplate. Siromah je neizplati, jer mu bolje konvenira, da za štivu občini plaća 6%
kamate, a svoj novac da koristitne uloži.

Interes pak na kapital štivre može i najveći
siromah plaćati. Občinsko tntalo se je ustupalo doista
jeftino, po dva, tri novčića. □ kif. Tako je kmet mogao
za 30—40 forinti pribaviti ciele jutro tntala. A toliku
površinu, ma i ostala kano pašnjak i šumica, vazda da
dati mnogo više čista dohodka, nego li ga treba za
izplatu interesa na onih 30—40 forinti. Ako pak kmet
obrati štivru u njive, onda će biti tim aktivnija, i tim
manje će biti moguć slučaj, što ga predstavlja gosp.
dopisnik, da će naime občina morati dotičnom posjed
u putu prodati objeljana štivru s razloga, što on nebi
uzmogao izplatići godišnje interese.

Ako bi pak dočini zapao u takli položaj sa obli
tejskih gospodara, veničkih ili bilo kaklih nesreća, občina
bi sigurno štivje čovječno postupala, kano što postupa
i sada, gdje nekim dužnikom stare štivre otpušta ne
same interese, nego još nekim, budući blagajna dobro
stoji, i gotova novca izposudiće. A u buduću moći će
to još lakše, jer će blagajna, kako u početku rečeno,
bolje stajati.

Ako dakle koji siromah nije sudjelovalo kod novih
štivara, nije to se straha pred troškom, već sa uziman
janja radnih sila. Siromah bo nemože cijelu zimu kreći
štivru, da od te krećivne istom nakon nekoliko godina
dobije nagradu, siromah mora se primiti takova posla,
gdje će čim prije dobiti placu, da štivome prehrani sebe
i obitelj. Pa ako se taj jednom zamore, lathko će modi
kupiti već gotov posjed.

U ostalom nove štire su svakako u prilog siromahom.
Oni će vazda bolje proći, čim bolje budu stojali ostali
občini i obč. blagajna, budući će onda lakše dobiti i
zaslužbe i dopore.

Gosp. dopisnik „ozbiljno“ tvrdi, da bogatiji ogradi
juje ljepe parcele pred kuđama siromaha i okolo njih
korog manjia. To je priesna neistina. Ako je kmet
prigradio štivre kraj posjeda kogu dragoga kmeta, bilo
je s uznaka, što je ovaj već drugdje bio prigradio pri
mereno tntala. Jer da će svaki kraj svoga staroga posjeda
prigradjivati, to opet neide, jer tako bi oni više
prigradio, koji više komada svoga staroga posjeda uz
komunal imade.

Kod štivranja se je osobito pazilo na to, da li i
koliko ima netko već do sada stare štivre, pa se onim,
koji su se u prvačina vremena dobro štivrom okoristili,
niti sada ništa ili vrlo malo dalo, već se gledalo, da
nove štivre uzmju više oni, koji dosad neimaju štivre,
ili je imaju malo, i koji obve manje svoga tntala po
sjetuju. Siromajši su dakle neimaju nimalo tntala, da
su bili zapostavljeni, jer su prema bogatijim bili uprav
pedovanji.

Gosp. dopisnik misli, da će nove štivre, osobito
na Halublju, škoditi napredku govorstva. On je zu
brinut kamo će sada kmet, kad je nestalo javnih pa
šnjaka, goniti svoji poboljšani kraci. Odgovor je
kratak: Goniti de ju na poboljšane pašnjake. Nove štivre
su svakako u prilog i prošnjih govorstava, imenito na
Halublu. Ondje se mogu lathko na prste prebrojiti svi
koji u pojedinih županijama nisu sudjelovali u novih
štivara. Ogromna većina kmetova sudjelovala je i pri
gradila tntala, koje će u kratko biti valjan pašnjak; po
tom će i ogromna većina tamoznijih goveda imati do

istaz svakog štivnika na el
arku.

Dopis je nezvanični ako se
netiskava.

Nobilijevani listovi se neprisavaju.
Pređavaju u poštarnom stolj Š
for, za soljake Š for, na godicu
Razmjeru Š for, i u pol
dine. Ivan carevina više poštari
putujući.

Na mesto jedan broj 5 novčić.

Uredništvo i administracija učest
uje u Via Farneto br. 14.

tri, a nosloga sve pokvariti". Mat. Pos.

anja to občionja učitlja sa polj
osada bilin, to kad bi učitljiv temo
oznavao sadanji stepen ratafija u
pučanstvu i prema tomu udiošio svoj
čo koga pak nećemo doći, dok je
putujući učitelja u Labinu, gdje je
jeljetvo samo dragotin zanimanje,
i u Krku, gdje je skoro izključivo
putujući učitelji, mjesto krateći se
poljodjeljici, su prisiljeni črvat uredu
igavati hrvatsko pučanstvo. O samih
tauji, držači u Puntu, mnogi reči,
gosp. Trampuš posve zadovoljio
evo svojim vještim tuvačenjem i raz
nim govorom i odgovori na postav
lju upite, te je medju Puntari ob
čaj, da bi se diju prije iznova po
ti. To bi bilo potrebljano i u pravod
jčiu se drugud, gdje se pojavila fi
ra, svakakve pogodnosti dojio, u Puntu,
su već dobrim dieševi učitoni ob
vinograđi, još se nije ništa učinilo.
nike ovi ljudi saditi i gojiti američku
kad nošma nikog, da ih uputi o vrsti,
za pojedinu zemljišta imaju gojiti, o
u gojivo, o navršanju domaće loze,
čudni komiksib gojivish, o prirodbi
og domaćeg gnojiva i upotrebjavaju
i. da već ne govorimo o drugih
ah paljodjelstva.

To se sve lje ne dade zorno prikazati,
o pukim držanjem stvari u rukuh,
ju to izvolio dubačijski načelnik
dit. Dapačo za prosti puk hoće se
rati, dobrog i poštaočeg prikazivanja
učenja, dok se ga uputi i uvjeri o
nosti i poteci onoga, što mu se pre
duže i predaje. Baš radi tega uzroka

Lippizzer nije mogao udovoljiti,
i nije svojim predavanjem udovoljio
telje. Prikazivao je zorno, kako se
se američku lozu i upučavao, kako se
nado suditi, i to sa nekoliko reči, is
ahl u talijanskom jeziku, premješano
iratskim. Kad nebi bio uz njega
ti učitelj gosp. Fušić, koji mu se
ovoljno priklinio kao tumč, ljudi bi
zavio toliko razumjeli, koliko bi se
zavio pukim prikazivanjem — dakle
ili ništa. G. Lippizzer je valjda
u uvidio bezkoristnost, da ne redomo
šenat svoga položaja, te možda zato
došao trećeg dana predavati zajedno
sop. Trampušem.

Ako gosp. Lippizzer kroz dvio
i godina, što se nalazi u ovom kraju,
nudio niti toliko hrvatskog jezika,
nije sačuvatno držati dva najjedno
nja predavanja, zašto ga se drži još
i? Zar dok se nauči hrvatski? Dotlo
doista propali bili i spravljeni na
njihki štap. Pak nije zato on ovdje, da
je uči, nego da drugih uči, a ako
tomu dorano, noka se ne namiče,
so heđo možda žrtvovati 92%. Hrvata
ovom otoku za 75% Talijana? To bi
opravdu u nobo naprijed, tim viđo,
od tih 75% Talijani možda jedva 3
sto pripadaju poljodjelskoj ruci. Dokas
mo već u tomu, što barem dva tredina
ili ja krške porezne občine, gdje jedino
ju Talijani ili bolje potalijenčni Hr
i, jesu u rukuh Hrvata iz Punti. Uzme
u obzir pučanstvo orosko i lošinjsko,
če razmjera još viđe izpasti na uhar
poljodjelstvom.

Bili smo iznajvani, da ave ovo napi
šemo na ustuk laži, uverđenjih po polici
jotskom držkama u br. 3059 tržačkog po
luelužbenog i protuhrvatskog lista „Il Mat
tino“, kojemu još jednom dojavujemo, da
bezvarno laža, kad tvrdi, da je gospodin
Lippizzer u Dubačnici držao preda
vanja.

Mjesto da se podiže o raslužnog dra.
Vitezija, bio bi bolje uđinio, da je
avjetovao svoga branjenika g. Lip
pizzer, noka se soli iz kraja, gdje nože
koristiti, pak noka se radij uputi medju
sudarodnjake, kojim bi možda mogao biti

- da se sabor zauzme kod kr. vlađe
za proglašenje i običenje kanala Ka
vancie kod Osora;

- da se probisti kanal nalazeći se na jugu
Kavancie;

- da se postavi običnu svetiljku na riu
osorske luke;

- da se sagradi luka u Nerezinah, i

- da se probisti mdrvar „Jaz“ kod Osora.

Proglašenje predstavljenim, te
prelegatelj obrasiozli i saboru pre
poruči.

Sabor prihvati sve točko predloga

Za političko gospodarski odbor dñe
izviđač zastupnik Rizzi i agrarnih za
-salu dugacko; nu ono bljaje važno, te će mogli očekivati kakvo koristi, kad bi ta

vedina zastupnika za III. sitanje.
Ustajstvo za predstavljanje vođeno
osim zast. Amorosa.

Iza toga bljaju prihvaćeno sve osnove
i u III. sitanju od članova vedine. (Pošto
se je raspravljalo o svim osnovam u po
člom zasjedanju, to bijaju malom promjeno
i u načinu listu prihvaćene, nećemo da
ih opetujemo).

Prihvaćena bljaju zatim u III. sitanju
zakonska osnova o zaštiti ptica gospodar
stvu koristiljih.

Zatim proglašenje predsjednik zaključni
govor, u kojem spominje, da bljaje ove
zastojanje rado osbitih i abnormalnih po
sredstava.

Biša su to prva na ovom okruhu za
dijenjeg službovanja u ovom katu puto
jućeg učitelja gosp. Lippizzera. Odvažio
se jednom i dobiturao. Košim uspješno
pak, neznam, jer prisutan nisam bio. U

Krku gredut no imam pouzdanu izvesti
telja, te mogu samo reći, da je držao tri
predavanja.

Bili su i u Puntu obn putujući uči
telja, nismo ga. Lippizzer! Trampuš
put, te držali prvi dva, a drugi tri pre
davanja. Naravski, da samih tri pre
davanja ne možemo velika uspješna o
čekivati. Time doista noće i unaprediti i
podignuti poljodjelstvo. Jedva onda bi

putujući učitelji, noko se radij uputi medju
sudarodnjake, kojim bi možda mogao biti

to veli ispravljati dopise? — Ne, brka mi moga!

Ovako smatram sam se dužnim da sada i unaprije u ovoj stvari kuzati, te poručujem gosp. dopisniku, da prepričam njegovomu zlatnomu poru i nopristranoj savjeti, da u buduću na očlenu zabave blagoizvoliti tomoljito i točno opisati, kad nije zato još oarenuo Božinić.

Pianista Foerster upriličio u subotu dno 10. t. m. svoj koncert u dvorani društva „Sobille“. Uzazina 1 for., a sjeđalo 50 lvc.

Interpelacija zastupnika Tomasića. Iz Motovunčića javljaju nam, da je u svih sellih oni občine i susjednih rasturenih u stotine iztisaka poznata interpelacija zastupnika Tomasića, koju je postavio u zadnjem zasjedanju istarskoga sabora u poslu siedenja dva u Motovunskom lugu. Ta interpelacija imala bi kod našeg puka možda koju vrijednost, da nezna o da je u tom poslu govorio u Bedu naš dični zastupnik Laginje, te da ga je u tom, T. Tomasić samo slijediti hotio, na demu smo mi malo zahtvaljni, jer bi bio već odavno morao kod svojih prijatelja u našem saboru izpostaviti, da se za srednju drva u rečenom lugu zauzmu. Čitajud interpelaciju g. Tomasića, sjetimo se one bajke, koja pripoviede, kako je Šaba dignula nogu gledajući kuko podkivajući konja.

Iz Poljan (občina Veprinac) piše nam 6. t. m.: Prevarih se u neči, dokajući, da će Vam, volecionjeni gospodarstveni vrudice, koja vještina ruke javiti štrogod o otvorenju škole u Poljanah, pa kad nije, što može na posao. Ako je otvorenje ma bilo koje škole atav vrlo znamenita pogledom na dučevni preporod onog pučanstva, a to je tim važnije one u Poljanah. Svim joj odveć dobro poznato, koliko se tu protivilo za strane visoke gospoda u Poreču, koliko se moralo moliti i zaklinjati na svih mjestih, dok nisu napokon naši dični zastupnici, kucajući u Poreču i u carskom Baštu odstranili zaprte, dokazav crno na bijelo potrebu i pravo na školu. — Od nas Vam, dični sokolovi, najjačadniji hvala, a od Boga plać! — Istom prilikom neću Vam biti žao, niko Vam kažem, da se je već u onu školu upisalo preko 100 djece, što je za ovo zimsko doba izvanredno mnogo. Toliko visokoj gospodi do ugodnoga znanja i ravnjanja! — Otvorenje škole bilo je dne 1. pr. m. Okolo 8 sati u jutro istoga dana uskupilo se školi lep broj roditelja sa svojom djecom, dužnom polaziti školu. Ima toga je ta vesela povorka mladih svatova uz pratnju gosp. vječitelja S. krenula prema crkvi, gdje je vredni i zaslužni starina, vještini dušobrižnik, čestni gosp. Zupan, čitav sv. misu sa sasvijanjem Duha svetoga. Pojde službe božje sakupila se iznova školска mlađež u školi, gdje im je njihov mlađi učitelj kazeo par vrućih riječi, kojom se jo prigodom mnogo majci osisko oko. Poslije toga razdijese se veliko kući. Dao Bog dobra ploda!

Nek se i ova znade. U Malom Lošinju propovieda hjetas korizmu naš O. Danijel Žec, treitorec av. Frane. To je naši stari znanje, jer je druga u ovoj istoj plovjaniji držao propoviedi mjeseca Maja na čest Marijinu.

Ljetošnje njegove propoviedi su upravno i po sadržaju i po formi, to ga rado sluša sv. Što je pobojnog u ovom građevi. Ali čuvje suda. Nekoji spletnici, kojima žalibice ovuda seda ruže evatu, u svojoj objesti započeli agitaciju, da odvraćaju ljudi od crkve, a osobito od korizmenih propoviedi. To su ljudi, koji su uovo padači i uovo razumiju, samo ne u svoje dužnosti. To su ljudi, koji su obito hrvataju svojim bezvrijerjem, ali kad troba zasplopi prostotu, onda se primaju i k oltaru, te kleče na oba koljena sklopivši ruke i izvezutih očiju ljube moći svetih, recimo na pr. moći sv. Alojzija. Druga, kad ima prdičku kakav crkveni obrod, tada deljad od farizojskog koltjona, nakiti svoje kuće engovima i proširkama, jer se prostota i tim dada zasplopi. (Zar je možda ta deljad, koja na silu hode da namesto toj crkvi plovana secundum eorum illorū? Op. Ured.) A seda odvraćaju vjernike da riči božje! Ali mi znamo što kaže Krist: „Tko je od Boga rieči riječi eluha, vi jo ne slušate, jer od Boga niste“.

Gospodo, vi već žalibice odavna, odavna u crkvi ne idete, pa vas nitko i ne goni, ali pušite na miru dobre duše, kojoj ješ za Boga znadu.

Donekle tekto bi valjalo, da se rađajuemo ujihovom rođenju, jer do napokon svakog upoznati tu državu i bezbožnu deljad. Najgoro je, da im ido sv. na ruku, pak oni bez straha truju i pojedine cula u selu.

Odgovorni vrudnik Mate Mandl.

Susak i Čunski najbolje dokazuju, a toga nitko ne vidi, jer stražu spavaju. Završiti su sliedećom radostnjom vesti.

Vašog dečanog pobratima Zucka vidjeh ovih dana, ali ne mogoh govoriti o njime. Ipak, ako izgled ne vara, on je zadovoljan, kao čovjek, kome su sv. poslovi u redu, a zdrav ko top. Još samo ovo.

Svjedočstvo sreća mireju sadržati takvo podatke, da bude podpisani odbor uzmogača sasme točno upoznati materijalno stanje molitljivih i njihovih roditelja.

Obzirom na neznačajni ovogodišnji prirodne neće se za ovaj put međi uvažiti molbe onih dječaka, koji uživaju bilo kakvu izdušnu podršku.

Odbor „Bratovšćine hrvatskih ljudi u Istri“

FILIJALKA
C. KR. PRV. AVSTRIJSKOGA ZAVODA
za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplažila.

V vredn. papirilj. na V napomeni
4-dnevni odmak 21/4% 80-dnevni odmak 25/4%
8- 8/4% 8-meseci 21/4%

skora bolju pažu, te neće trebati da kao dosad po golim brlegovima „žige kažeju i slike božji znak“ — jer kaže da kmet pobrati i izvaditi, pa njime ograliti novu štivru, nov zeleni pašnjak.

Što za goveda, to valja i za orca, o kojih gosp. občinac posjednik neće ni govoriti, jer im je tobož s novom štivrom ozvono. Tko nepozna naše okolnosti, mogao bi misliti, da će se sada onđe na hiljadu ovaca zatrati. Dočim ciele Halublje, za koje se gosp. dopisnik toliko brine, imalo je po zadnjem državnom popisu na 3.619 stanovnika cigle 162 ovce, a danas neće ih biti ni toliko. Ovamo su pribrojeni i Brnčići, koji geografski spadaju Halublju.

Gosp. dopisnik „ozbiljno“ tvrdi, da radi novih štivar u naša djeca i unuci neće imati gdje sagraditi si kućicu, te da će de nevolje morati poci iskati si drugu domovinu. — Po tom podpisani odbori i ciele zastupstvo jest tako nepričućno ili pale nezrelo, da je kadro svojim djelom, koje dakako nezauzlaže „nimalo hvalo“, prouzročiti, da se budući naraštaj bude morao iz občine seliti. — Lepoga li u istinu, zastupstva!

Tu podpisani sasme opovrgavaju nerazložne tvrdnje gosp. dopisnika. Svako znalo, koje se je dotičnim štivalnim komisijama činilo shodno za gradnju kuće, a to je osobito kraj ceste i puteva, ostavilo se je u smislu zaključka obč. zastupstva nečaknuto. To se je učinilo u otloškoj brizi za kasnije potomka, a ujedno u interesu občine; jer sada bi občina potomka tnaala mogla ustupiti, kako prije rečeno za 2—3 uč. □ kif., dočim kasnije za gradnju kuće, dobiti de občina po postojećoj praksi, najmanje 30 uč. za svaki □ kif.

Na dalje, ako se uzme, da sva pričuvana tnaala budu vremenom razprodvana, potomci naši lakoće će se za gradnju kuće kupiti komadić privatnoga posjeda, posto, onaj, koji kani graditi kuću, ako ne koju tnae, neku stotinu ipak ima već gotovu, pa će neosjetljivo za tnaalo gradnje na mjesto 10, potrositi lakoće 20 ili 30 forinta.

Gosp. dopisnik tvrdi, da se je ljude silišto štivrati. Ni to nije istina. A kad bi i bila, nebi bilo nikako zlo, da se neuka kneta sili na dobro i koristno djelo.

Kad je baš o slijenju govor, moramo spomenuti, da se je dogodilo upravo protivno, da su najme ljudi silišli komisiju, da im pusti štivrati nekoja tnaala, koja komisija po višem zaključku nije srađala.

A što će naša djeca i unuci naši? pita zbrunuti občinac posjednik. Gorjivi dopisnici dozvoljava si, da poput gosp. tajnika zadruge progovori u primjerih, i tu

on navadja priču, kako će djeca radi očeva nepromišljenoosti ostati praznici ruku, to jest bez očinjivači ili baštine, te se morati poticati po svetu od nemila do nedraga. — Razumije se, da očeva nepromišljenoosti ide sadanjem obč. zastupstva i pojedinim obč. odborom. Po sudu podpisanih gosp. dopisnika, sa svojim prvim pokusom u primjeranju, nije mogao biti nesretniji.

Na njegov primjer lasko bi se mogao navesti eklatantan protuprimjer.

Naša bo djeca i unuci naši neće se nimalo smjeti tužiti, da su ih stavili ostavili bez očinskoga diebla, nego baš protivno, blagostivljati da svoje predaje, što su im mjesto golih brijevova pustili kultiviranu, plodnu i obiljelu zemlju, blagostivljati da ono zastupstvo, koje je tako promišljeno skribilo za nje. Kamo sreća, da su naši predaji pred 50 ili 100 godina tako za nas skribili, koliko bi danas Kastavčima vise vrijedila i bolje zemlja! Kolike bi krovisti bili ljudi od onda do danas iz zemlje erpili! Po dopisnikovu mnenju moralo bi se stiviranje provesti i u županiji Zamet, i to radi koristi tamošnjih občinara, da je dobrotanje občinara jest ujedno dobrostanje občine.

To nije istina. Pojedini občinari Zameta mogli bi imati i hiljadu i milijuna, a da od toga nebude ni novčica redovitog prihoda obč. blagajni. O tom se gosp. dopisnik lakoće može uvjeriti, ako ponisli u tem sustoji obč. dohotek.

Kad bi se občina držala dopisnikova mnenja, učinila bi veliku gospodarstvenu pogrešku, učinila bi djelo, koje nebi zasluzilo „nimalo hvalo“. Občina sada neprade u Zametu tnaala, one sada tamo prodaje kamjenje, a kašnje da tim skuplje prodati zemlju. Zamet orijaski napreduje. Tamo kade nema, može se reći, kroz ne kao glijive, a to se uplivom Rieke i bliznjih tvornica, kamenoloma itd. Zašto bi dake onđe občina danas prodavala tlo za novčice, koje može sutra prodati za forinte?

Kakogod se pitanje novih štivar uzmre i razmotri, bilo sa gledišta neposredne koristi občinara, što je bila zadužba podpisomu štivalnemu odboru, na svaki način mora se doći do osvjeđenja, da su nove štivre za ovu občinu veće koristna gospodarstvenu operaciju, djelo, koje nije nimalo zasluzilo, da ga jedan občinac posjednik, bilo iz zlobe bito iz nezrelosti, onako nevaujanjanici i netemeljniti navodi pokundi i time uzbuni neuke ljudi u osramoti obč. odbore i jedno občinsko zastupstvo, koje je ne samo ovim nego i ostalimi sijumičini jasno dokazalo, da dobro shvaća i dostojno vrši svoju zadadu.

Občinski finansiјalni odbor.

KASTAV, dne 20. februara 1894.

Predsjednik:
Matej Serdoč v. r.

Glavar:
Munic v. r.

Članovi:
Frane Ferlan v. r., **Ivan Vlah** v. r., **Ljudevit Dukić** v. r., **Frane Kinkela** v. r.

Občinski štivalnici odbor:

KASTAV, dne 25. februara 1894.

Predsjednik:
Vjekoslav Sinčić v. r.
Članovi:

Frane Matetić z. k., **Josip Kalčić** v. r., **Frane Monjac** v. r., **Sušanji Kućel Josip** z. k.

Članovi štivalnich komisija:

Vinko Pilepić z. k., **Mate Širola** z. k., **Andre Blažić** z. k., **Frane Kinkela** v. r., **Ivan Ronga** z. k., **Mate Kukanić** z. k., **Anton Tibjaš** v. r., **Andre Dukić** z. k., **Josip Širola** z. k.

Broj 698.

„Navode gornje obrane, kane izpravak na dopis o novih štivrah od br. 5. „Naše Sloga“, ovim potvrđuju i odobravaju.“

(Slijede podpis članova štivalnih komisija)

Zatim: „U sjednici obč. zastupstva od 27. februara 1894. jednoglasno odobreno ova obrana, nalogom da se ista tiskati dade.“

U Kastvu, 27. februara 1894.

Glavar: **Mandl** v. r.

Glavnaštvo občine:

Filijalni prsn präsek, 1 steklenica 35 uč.

20 uč.

Tanokininska pomada, 1 pustoljus 10 uč.

10 uč.

Univerzalni pfašter, 1 steklenica 50 uč., postroj 75 uč.

10 uč.

Živiljenska esenca (Praške kapljice), 1 steklenica 22 uč.

10 uč.

Univerzalna čistilna sol, 1 pustoljus, 10 uč.

10 uč.

Pravilnik o občini, 1 steklenica 10 uč.

10 uč.

Pravilnik o občini, 1 steklenica 10 uč.

10 uč.

Pravilnik o občini, 1 steklenica 10 uč.

10 uč.

Pravilnik o občini, 1 steklenica 10 uč.

10 uč.

Pravilnik o občini, 1 steklenica 10 uč.

10 uč.

Razpis natječaja.

Podpisani odbor razpisuje ovim natječju za rodovito podpore „Bratovšćine hrvatskih ljudi u Istri“ za godinu 1894.

Molimo obloženo svjedočstvom sreća mireju, da se svjedočstvom prve godine polugodišta, ili kolokvija, imadu u rodovitim putem dostaviti podpisnomu najkasnije do 15. t. m.

Pravilnik imenovanih izdvojki dobiti će da druga tlo in inozemsko farmaceutičko uzimanju; in se na zahtijevanju točno in vremenu prosljedjuju tudi predmeti, kojih v. zalogi. — **Razpošljavanja po pošti**

vrsi se točno, a točno, još manje poprije doporušti; vrtići naravili tudi po poštama povezati.

Pri doporušljivosti dejanja po poštama načinje stane porto dosti manji kakor po povzetju.

12-6

Tiskara Dolenc.

odgovljeni so dopisi ne rizaku, dopisana so pisma tiskaju po d. avaki redak. Oglaš od Š redak stoj 60 n. za avaki redak i 5 n. Ili u službu općestva. Novi se pogodio sa upravom. Novi se podstavkom uputivom (asija postupno), na administraciju "Naša Sloga". Ime, proxime i najduju potku valja radno osnuti.

Kemu llet nodod u vremenu, ka to javi odpravnosti u olyen pismu, za kuo se ne plača, ntarne, ako se izvane upnik: "Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Slogom rastu male stvari, a ne sloga sve pokvari", Nar. Pos.

Istarski sabor.

V. zasedanje.

XV. sjednica 17. febrara 1894. nočju.

Priutni: predsjednik dr. M. Campanelli; 25 zastupnika; vladin zastupnik Al. vit. Elushegg. (Galerija vrlo dobro posjeđena).

Predsjednik otvorio sjednicu u 5/4 sata počeo podno: tajnik V. ergotin i privitki zapisnik, koji se ovjeruju u bez primjutke.

Vladin zastupnik reče, da je dujo poslijje danuće jednije, kako se jo notko od političko-gospodarskog odbora izrazio, da se na kazao, da neće biti zakon o pisanu potvrđen, ako nobude prijavljene osnove, kako je predložen. On nobijan pozvao k sijednicama odbora, a da su ga pozvali, rekao bi bio otvorenno svoje mišljenje, ali nije nikomu ništa kazao o redeno osnovi, prosvjeduju proti spomenutom na-reknuju.

Zastupnik Stanic, kao predsjednik onogu odbora, izjavlja, da vladin zastupnik onije uticao u razprave odbora u onom predmetu.

Prelazi se na dnevni red.

Zast. Martinolič obrazlaže u podujljem govoru svoje predluge o poboljšaju stanja naše trgovacke mornarice. Reče, da se je o predmetu mnogo pisalo i govorilo; i u carinskim vičem govorilo se o tom i od strane zastupnika, koji ovdje sjede. (Govorio jo o tom zast. S. pićić, ali se govorik neusna izgovoriti ovo ime. Op. izvješt.) Naša mornarica razvija se tekući od god. 1854., te se je god. 1871. popola na vrhunac svoga sljaja. Brojila je tada 516 brodova dugo plovitve, koji su nosili 222.000 baćava. Tada je započeo boj između parobroda i jedrenjača; ove su pocelo padati, ta ih našli smo g. 1883. jedva 305 na broju sa 114.000 baćava, a god. 1892. spao je broj ladija na 162 sa 71.000 baćava. Govornik ističe, što su učinile pojedina društva u korist mornarice, što vlasti, napose madarska, te pridušili napokon rezoluciju, kojom se od vlasti traži:

1. da se snize i urede lučke i konzularne pristojbe obzirom na promjenjeno stanje mornarice;
2. da se sastavi i izdade zakonik o privatnom pomorskom pravu obzirom na pomorska zakonodavstva aredozemnog mora;
3. da se podigne kredit brodograditeljima, da im se daju podpore iz državnih blagajna za gradnju brodova;
4. da uzmuđu mladići, koji žele postati čestici, ploviti bar polovicu propisanog doba sa parobrodi;
5. da se pripreki za pomorsku vlast u Trstu prikladan parobrod za spašavanje.

Zast. Rizzi odbija od zemaljskog gospodarskog viča narekućite zastupnika Laginge, kao da bi ono raznarođivalo bilo koga. On no nuda, da će osnove dobiti potvrdu, što je obedač u vladin komitet na zadnjoj skupščini gospodarskog viča.

Zatim se prešlo na podrobnu raspravu. Izvestitelj Rizzi čita pojedino paragrafo i to svih šest osnova. Vedina prima ih bez rasprave u I. i II. ditanju. Iste predlaže, da se prihvati osnove i u III. ditanju.

Zast. Laginge primjeđuje, da se osnove u ovoj sjednici ne mogu prihvati i u III. ditanju, pozivajući se na §. 34. zaboračkog pravilnika.

Zast. Martinolič već u jutro istoga dana zast. Seršić, pak ga je reči prijavio zast. Stanic, pak ga je reči

Resoluciju, da svimi prodozi prima se jednoglasno.

Zast. Stanic stavlja prešan predlog:

1. da se sabor zauzme kod c. kr. vlade za proglašenje i odičenje kanala Kavanele;
2. da se pročisti kanal nalazeći se na jugu Kavanele;
3. da se postavi običnu svetiljku na riu Osorsko luku;
4. da se sagradi luka u Nerezinah, i
5. da se prođi močvaru "Jaz" kod Osora.

Predlog bijaše proglašen prešan, te ga predlagatelj obrasioži i saboru predporučio.

Sabor prihvati sve tečko predloga jednoglasno.

Za političko gospodarski odbor čita izviđač zastupnik Rizzi o agrarnih za-

konskih osnovah, to predlaže, da se svih fest osnovu prihvati.

Zast. Laginge izjavi u glavnoj razpravi najprije hrvatski u ime svoja i svojih drugova, da će on se drugovi glasovati proti tim osnovam, jer zemaljsko gospodarsko vido ido glavno za tim, da odnosi se jedan dio pučanstva našo pokrajine. Zatim opotuo isto talijanski dometuvan, da manjina ne može glasovati za osnove svih gospodarskog gledišta, jer timi osnovi smjere se jedino na to, da se učvrsti red i položaj stalnog odbora zemaljskog gospodarskog viča, koja ne daju drugu, nego što potvrđuju radunu. Ovom zgodom drago mu je iztaknuti, da nisu sve gospodarske zadruge nemarne i lene; imade dapaće vrlo radinu, koje se ne okoridaju tom ustavom. Ako imade zadruga, koja ne daje ništa, i koja ne daju niti pripadajući im podrpu, takovih zadruga neima na slavonskoj strani. U ostalom ovo zadruge jesu slobodna društva sa vlastitim pravili te nebi smije biti toli odvijani ili gospodarskog viča. Ako kojo od tih društava neizvršava svojih dužnosti, ono istinu više ne postoji. Politička oblast, koja se kadovo pokazuje u malenostih vrlo brižljivom i marljivom, morala bi budit nad djalovanjem zadruge, to razputiti sve one, koje nedaju znaka o svom radu. Tako bi se mogli doskoditi ukinutijem neradnih zadruga ostalih, koje rade i uspijevaju. Obzirom dakle na to, što bi se moglo drugim načinom postići ono, što će kani postignuti, drži, da su ove osnove posve suviđe. Napokon izriče nadu, da vlasta neće podstreti ove osnove na potvrdu, ako kani zadovoljiti pravici i potrebama Slavenih.

Predsjednik odgovara predgovorniku (kao predsjednik zemaljskog gospodarskog viča i sa predejedničko stolicom), da viče: (Činjenice govor, činjenice!) Djalovanju toga viča da je zakonom opredeljeno, te drži, da se od zakona nije odsečilo. Ovimi osnovami da će se postignuti bar tu, da se uzegmo podpora neradnim zadrugom, a podupro radine.

Zast. Rizzi odbija od zemaljskog gospodarskog viča narekućite zastupnika Laginge, kao da bi ono raznarođivalo bilo koga. On no nuda, da će osnove dobiti potvrdu, što je obedač u vladin komitet na zadnjoj skupščini gospodarskog viča.

Zatim se prešlo na podrobnu raspravu. Izvestitelj Rizzi čita pojedino paragrafo i to svih šest osnova. Vedina prima ih bez rasprave u I. i II. ditanju. Iste predlaže, da se prihvati osnove i u III. ditanju.

Zast. Laginge primjeđuje, da se osnove u ovoj sjednici ne mogu prihvati i u III. ditanju, pozivajući se na §. 34. zaboračkog pravilnika.

Zast. Martinolič već u jutro istoga dana zast. Seršić, pak ga je reči

Resoluciju, da svimi prodozi prima se jednoglasno.

Zast. Stanic stavlja prešan predlog:

1. da se sabor zauzme kod c. kr. vlade za proglašenje i odičenje kanala Kavanele;
2. da se pročisti kanal nalazeći se na jugu Kavanele;
3. da se postavi običnu svetiljku na riu Osorsko luku;
4. da se sagradi luka u Nerezinah, i
5. da se prođi močvaru "Jaz" kod Osora.

Predlog bijaše proglašen prešan, te ga predlagatelj obrasioži i saboru predporučio.

Sabor prihvati sve tečko predloga jednoglasno.

Za političko gospodarski odbor čita izviđač zastupnik Rizzi o agrarnih za-

ostati ubilježeno u povijesti Istre kano osnibit dogodaj radi velo dragocionih zaključaka o ukinutju ezonera i o gradnji željeznicu Trst-Poreč-Kantana. Ostali predmeti, koje se nije moglo razpraviti u ovom zasedanju, doći će u razpravu u budućem zasedanju, u kojem će doći na dnevni red također važno pitanje o gradnji zemaljske ludnice. Za ovog zasedanja da se pojedala opatovno sloga među svim zastupnicima, a on bijaše usljeđi tog pomladjan, te se je nadao, da se je uzpostavila nekadanja sloga i mir između zastupnika Istra.

Na žalost on se je prevario, nu ipak drago mu je iztaknuti, da nisu sve gospodarske zadruge nemarne i lene; imade dapaće vrlo radinu, koje se ne okoridaju tom ustavom. Ako imade zadruga, koja ne daje ništa, i koja ne daju niti pripadajući im podrpu, takovih zadruga neima na slavonskoj strani. U ostalom ovo zadruge jesu slobodna društva sa vlastitim pravili te nebi smije biti toli odvijani ili gospodarskog viča. Ako kojo od tih društava neizvršava svojih dužnosti, ono istinu više ne postoji. Politička oblast, koja se kadovo pokazuje u malenostih vrlo brižljivom i marljivom, morala bi budit nad djalovanjem zadruge, to razputiti sve one, koje nedaju znaka o svom radu. Tako bi se mogli doskoditi ukinutijem neradnih zadruga ostalih, koje rade i uspijevaju. Obzirom dakle na to, što bi se moglo drugim načinom postići ono, što će kani postignuti, drži, da su ove osnove posve suviđe. Napokon izriče nadu, da vlasta neće podstreti ove osnove na potvrdu, ako kani zadovoljiti pravici i potrebama Slavenih.

Zatim bijaše proglašen zapisnik ovoj sjednici, te posle tog izjavlja predsjednik, da zaključuje ovo zasedanje u име Njego. Večeras.

Članac večeras uzkliknuo: Eviva!

a oni manjino: Živio!

Zatim bijaše proglašen zapisnik ovoj sjednici, te posle tog izjavlja predsjednik, da zaključuje ovo zasedanje u име Njego. Večeras.

DOPISI.

Krk, početkom ožujka 1894. (Nadpis o kr. uredu. — Putujući učitelji i poljodjeljstvo. — Odvođena zadruga u Vrbniku). Zašto se drži na c. kr. uredu i pojedinih njihovih odjeljaka nadpis? Valjda ne za to, da s njima okito zgrada i vrata, nego za to, da oni, kojih to zanima, znaju kamo se obrati i upraviti svoje korake. Toga mišljenja ipak, ranje bi, da nisu ovduđeni sudbeni i finansijske oblasti, jer na njihovih nadpisima ne vidimo hrvatskog jezika, akoprom 92-6 postotku stanovništva u ovom kotaru po zadnjem službenom popisu eu Hrvati. Nije li to besprimerna nepravda u ustavnoj državi u XIX. stoljeću? Čemu tomoljni zakonem zajamčena jednakopravnost svih narodnosti, kad prve iste oblasti već su uvođene vanjskom zakonom? Da nam razumjeti, da nu vrlo taj tomoljni zakon? Te upite upravljajući na nadležne oblasti nadom, da će učiniti kraj tej uvredljivoj nepravdi, te providiti svoje urede nadpisi i u hrvatskom jeziku.

Teda negda polovicom prešlog mjeseca ponijeli su na neponos putujući poljodjeljstva, da drže vanjsku oblasti, a ne učitelje i poljodjeljstvo. Kojim uspehom pak, neznam, jer priutau nisam bio. U Krku gradu no imam pouzdano izvesti, da se mogu samo rodi, da je držao tri podjedjeljstva. Lippizor u Dubašnici držao predavač.

Bili su i u Puntu oba putujući učitelji, naime gg. Lippizor i Tramper, te držali prvi dva, a drugi tri predavača. Naravski, da od svih trih predavača ne možemo voljna uspješna održavati. Time doista nemo se unaprediti i podignuti poljodjeljstvo. Jedva onda bi mogli održavati kakve koristi, kad bi ta sunarodnjake, kojim bi možda mogao biti

prodavanja, te občenja učitelja sa poljodjeljstvo došća bila, te kad bi učitelji temeljito poznavao sadnji stepen ratarstva u ovom podanstvu i prema tome udesio avo rad. Do toga pak nedamo doći, dok je sjelo putujućeg učitelja u Lošinju, gdje je poljodjeljstvo samo drognotno zanimanje, smješto u Krku, gdje je skoro izvukljuće, i dok putujući učitelji, mjesto krotati se modju poljodjeljstvo, su pričeljeni čuvati u izbjegavati hrvatsko pučanstvo. O samih prodavanjih, dečanima u Puntu, mogu reći, da je goep. Trampuš posve zadovoljio služabljoto svojim vještinskim tučenjem i razgovornim govorom i odgovori na postavljeno mi upite, te je bio puni Puntar občenja želja, da bi se dva prije iznova povratio. To bi bilo potrebno a i pravdedno, jer dođimo do drugud, gdje go pojava fikacija, a nečim učitelji, dečan i gojivo, da se učinju poštujući, a u Puntu, gdje su već dobrim dijelom uništeni obični vinograd, još se nije učinio učinilo. Tu kako je ljt di suditi i gojiti američku lozu, kada nošta nikog, da ih uputi u vrati, koji za pojedinu zemlju izmjeri, da vidjaju, jer čuti da ne učinju pouzdanije i da uima dostatno sposobnosti za predsjedanje.

Bilo kako mu drago, reči, budito stari u kruši vaših obitelji, tu se njeđaće odljoni na, koji ovdje ostajemo, osobito mene, koji sam imao čast predsjedati vam u pat zasedanju, i koji sam imao došto zgodno, da ovdinim vašu strpljenje.

Zaključujud vrućom žoljom za dobrog i naše ljubljene Istru, pozivim vas, da užikličnete uz čuvstvo pravo odanosti prejednici cesar: "Viva Sua Sacra I. R. Macédi Francesco Giuseppe I."

Članac večeras uzkliknuo: Eviva!

Zatim bijaše proglašen zapisnik ovoj sjednici, te posle tog izjavlja predsjednik, da se učitelji i poljodjeljstvo u Dubašnici ne učinju, i to učinju američku lozu i upušćaju, kako se ju imado naditi, i to se nekolicine riječi, izrečenih u talijanskem jeziku, premješano sa hrvatskim. Kad nebi bio uz njega nješteti učitelj gosp. Feić, koji mu se dragojoljno priključio kao tomac, ljudi bi bili samo tolike razumjeli, u koliko bi se to dalo pukim prikazivanjem — dakle malo ili ništa. G. Lippizor nije mogao uđovoljiti, a niti nije svojim predavanjem uđovoljio služabljoto. Prikazivao je zorno, kako se navršio američku lozu i upušćao, kako se ju imado naditi, i to se nekolicine riječi, izrečenih u talijanskem jeziku, premješano sa hrvatskim. Kad nebi bio uz njega nješteti učitelj gosp. Feić, koji mu se dragojoljno priključio kao tomac, ljudi bi bili samo tolike razumjeli, u koliko bi se to dalo pukim prikazivanjem — dakle malo ili ništa. G. Lippizor je valjda i sam uvidio bezkoristnost, da ne radićemo amioničnost svoga položaja, to možda zato nije došao trećeg dana predavati zajedno sa gosp. Trampušem.

Ako gosp. Lippizor kroz dve i pol godine, što se nalazi u ovom kraju, nije nudio niti toliko hrvatskog jezika, da može samostalno držati dva najjednostavnija predavanja, zašto ga se drži još ovud? Zar dok se onači hrvatski? Dotle bi doista propali svi vinogradi na našem otoku i naši kmetovi bili bi spravljani na prosječki stup. Pak nija zato on ovdje, da se uči, nego da drugih uči, a ako nije to učio dorazio, noka se ne nameđa. Ili se hoće možda žrtvovati 92-6% Hrvata na ovom otoku za 7-5% Talijana? To bi bila nepravda u nobo vapišuća, tim više, što da tih 7-5% Talijani morda jedva 3 postotka pripadaju poljodjeljstvu ruci. Dokle imamo već u tomu, što barem dvoje trećine zemljiste krško porezno občino, gdje jedino stanuju Talijani ili bolje potučani Hrvati, jesu u rukuh Hrvata iz Punta. Uzmo li se u obzir pučanstvo creško i lošijsko, te da razmjer joj više izpasti na ubac Hrvata, tada je ovdje učinkujuće ovi bavi poljodjeljstvom.

Bili smo izazvani, da sve ovo napišemo na užtu laž, ukratljivim po poljodjeljstvom črščaru u br. 8059 trdanskom poslušubenog i protuhrvatskog lista „Il Matino“, kojemu još jedno dočekujemo, da bozaranu lažu, kad tvrdi, da je gospodin Lippizor u Dubašnici držao predavanja.

Mjesto da se apotidio o zaslužnog dra. Vitezija, bio bi bolje udinio, da je svjetovao svoga branjenika g. Lippizora, ne soli iz kraja, gdje ne može koristiti, pak neka se radi uputi modju sunarodnjake, kojim bi možda mogao biti

izlazi svakog četvrtka na oči arka.

Dopis se svravnjača ako se ne raspisati.

Nobiljegovan istovit se raspisati. Prodatisa po poštarnicu stoji 5 for. za doliva Razmjerno for. 2/3, i 1 za pol godine. Izvancaravno više poštari.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija učinju se u Via Farneto br. 14.

od koristi. Da, ali „Mattino“ znaže, da blažena Italija neima novaca niti da svoje kamate plaća, pak treba kruh među Hrvati tražiti, jer su Hrvati dobar narod, koji sve milno podnosi i dopušta, da ga svakog izrabljaju.

Nego predjimo na treći točku, jer bilo mogao zaborasti.

Dne 28. veljače obdržavala se u Vrbniku sjednica poljsko odvodno zadruge. Požrtvovni predsjednik iste g. dr. Vito je ič razišio za skupštinarom u radnjah, zasnovan na zaustavljujuće u gornjem Polju. Trošak je proračunau na 12.000 for., od kojih vlast preuzimaju na sebe 6000 for. pod uvjetom, da pokrajina i zadruge preuzmu ostatak. Pokrajinski odbor je obedač prikazao u pomoći izdvojene radnje, no naznačio svote. Radilo su o tomu, da zadruga prouzme svoj dio sa 3000 for. Bit će to glavna točka dnevnoga reda. Treba reći, prema siromaštvo našeg pučanstva, ogromna jo je žrtva za nj, te su dvojili o uspjehu predloga. Ipak zadrugari, uvjereni o koristi, koju bi se oprilo iz Polja, kada bi uspijelo osloboditi ga od poplave, te video pripravnost, kojom vlast na svoje strane daje občani prinos, jednogodišnje pristali su na to, da zadrugu preuzme prisao od 3000 for., uz molbu ipak, da vlast dopusti, da se taj prisao može pokriti i radnjom zadruge. Na dvojimo ni malo, da će vlast pristati na to, i tako omogućiti teli životu i užnu radnju. Evakuirani, vašim tronozom držanjem kod one sjednice i složnim za- ključkom opošteli sto se! Bog daj i naprired!

Pogled po svetu.

U Trstu dne 14. marta 1894.

Austro-Ugarska. Dne 8. t. m. razpravlja je proračunski odbor carevinskog vijeća o proračunu ministarstva nauke. U imu Slavena Primorja zauzeo se toplo za slovenske i hrvatske srednje škole zastupnik dr. Gregorčić. On je rekao rjeđu ostalim, da želi govoriti o pokrajini, kojom se ne upravlja kao n. pr. sa Austrijom, Českom, Galicijom itd., nego tako nekako, kano i nekom državom, koju se obično navadja za uzor slabe uprave. Ta pokrajina, koju imade takodjer on čest zastupati (Primorje), morale bi se zvati pašaluk, i tomu naslovu neka se dade ime onoga, koji stoji na čelu toj pokrajini i koji postupa stalno ili po nalogu ili pak sporazumno sa središnjom vladom. Zatim navadju brojni razmjer Hrvata i Slovenaca s jedne, a Talijana i Niemaca s druge strane. Prvi, prem brojno najveći, ne imaju nijedne srednje škole; Talijani, kojih je jedna trećina, imadu tri srednje škole, a Niemci, kojih tuko rekuv niti neima u Primorju, imadu pet srednjih škola. Zatim je upitao vlast, kani li ostvariti hrvatski gimnazij u Pazinu i slovenske paralelne u Gorici. Ministar nauke, odgovarajući raznim zastupnicom, nije se obazreco na pritužbe i želje zastupnika Gregorčića.

Dne 9. razpravlja je isti odbor o pučkom školstvu. I tom zgodom zauzeo se zastupnik Gregorčić za slovensko i hrvatsko pučko školstvo našeg Primorja. Spomenuo je medju ostalim, da imade n. pr. u Istri okolo 20.000 djece, koja nepolaze školu, jer u obće škole ne imadu, te da mora mnogo hrvatske djece polaziti talijanske škole. Ministar odgovorio je občenito raznim zastupnikom, da pučke škole ne spadaju neposredno pod upravu ministarstva; u pučkim školama treba podučavati u materinskom jeziku djece; o naukovnom jeziku du odlučuje zemaljska školska oblast, a ministarstvo, da zadovolji opraydanim pritužbam proti nepravdomu postupanju školskih oblasti.

Sa preinakom izbornoga roda za carevinsko vijeće, kako ju predlaže vlast, zadovoljni su Niemci liberalci i Poljaci. Grof Hohenwart izrekao se proti osnovi. Na tu osnovu vratiće se proti osnovi.

Srbija. Razkralj Milan došao je opet u milost srbskoga naroda. Vladini

listovi pišu naime, da ga pučanstvo i vojska svuda oduševljeno susreća. Biči vojni ministar Bogićević, koga je bila skupština stavila pod obtužbu i koji bijaše iz službe oduštošen, stupio je opet u službu generala. Tako dolaze u nosivost Srbiji do ugleda i česti osobe, koje je narod davno odsudio.

Rusija. Prošle srede bio je car Aleksandar sa caricom na plenu kod imenjčkoga poslanika, čemu se pripisuje političku važnost, dočim se s druge strane tvrdi, da je taj posjet vredio jedino poslaniku, kao prijatelju carske obitelji.

Francezka. Predsjednik republike Carnot poslao je ruskemu caru srdičnu čestitku prigodom njegovog imenada, našto mu je car isto srdično zahvalio. Odatle se zaključuje, da traju još uviek izmedju Rusije i Francezke iškroni prijateljski odnosa.

Italija. U talijanskom parlamentu jesu još uviek na dnevnom redu interpelacije na vlast radi iznimnoga stanja u Siciliji. Opozicioni zastupnici navaljuju žestoko na vlast radi toga stanja. Vojnički sudovi odsudjuju marljivo buntovnike i nemirnjake, koji bijaju za poslednjih nemira poluvani na Siciliji i drugud.

Njemačka. Državni sabor prihvatio je njemačko-ruski trgovacki ugovor, koji bi imao ublažiti napetost izmedju Rusije i Njemačke. Cesarsica Augusta prispjela je jučer sa djeicom u Opatiju, gdje očekuju okolo 20. t. m. i cesara Vilima, kojih čeka zaključak državnoga sabora.

Englezka. Ministar predsjednik Gladstone, koji je prošlih dana dao radi velike starosti ostavku, povukao se posve s političkog polja. Predsjedničko preuzeo je ministar Rosebery, prijatelj i istomišljenik stareca Gladstonea. Novi predsjednik najavio je parlamentu, da će u politici slediti stope svoga slavnoga predčasnika.

Franina i Jurina

Fr. Čo biš rekla Jure, kadi su na našoj žiži naštri Talijani? Jur. Ja bi rekla, da su baš ve Veje. Fr. Po zajiku worda, ma po pameti su naštri ja v Dubašnici. Jur. Te što je i tamo? Fr. Bravo da je i kakoroh; do noznaš onu storiu od rovinjskega tribunala i putujuće udješte? Jur. Aha, za to ni već v Riko za dobiti pameti va škatulah.

Različite vesti.

Za družbu sv. Cirila i Metoda u Istri.

Družbenom blagajniku stiže se nadalje slijedeći iznos: Rikard Katalinić Jeretov Šafar Željko 255-97 sakupljenih mjeseca veljače. Od ove je svote unišlo putem „Narodnog Lista“ for. 162-37. Povjerenik san sabra je for. 93-60 (Darovatelji i prinosnici objedinjeni su bili u „Narodnom Ligu“).

Uprava „Narodnih Novina“ Šilje for. 1805 poslanih joj po g. kot. predstojniku u Našicu g. J. Žulochneru, sahranih u svatovima g. J. Pl. Balasa od Krcosa dipl. Žukarnika u Našicama. — Dr. Vi. Crnadak odv. Sisak Šilje for. 10 kano sedmi obrok atem. svote. — Andre Mikša župnik u Lanišću Šilje for. 37-50. Uplatiše odnosno darovaše: Andre Mikša for. 16 kano prvi

obrok utem. svote, Ivan Kanta duhovni pomočnik for. 4 (for. 3 u ime članarine, for. 1 na dar), g. dična Dragut Gabrel i Franka Kržanac svaka po for. 1 u ime članarine a for. 1 na dar, g. dična Ana Kanta daraju 50 nč. Ova se jo svota skupila dne 19. februara u župnoj kući pri godom svečanosti sv. oca pape Lava XIII kano na dan njegova izbora, te kano na dan 16. godišnjice posvećenja za svećenika istoga g. župnika, te prigodom imenovanja preč. g. Šterka za biskupa krčkoga. Prigodom imenada Mata Sanković sabrulo se za istu svrhu slijedeće darove: A. Mišić for. 2, Ivan Kanta, Jure Dolžan župnik u Vodicah svaki po 1 for., Mate Šanović for. 2, Jure Brajković i Ivan Ribarić svaki po 1 for., N. Bogdanović 60 nč., Ivan Buždon iz Lanišća i Josip Poropat iz Danuš svaki po 20 nč. — Dr. Mate Trinajstić Šilje for. 8-55 u ime Ivana Žiganta pok. Angjela iz Sovinjaka sabrulih među prijatelji u njegovoj kući — Mate Šepić Kastav Šilje for. 7, kakupljenih među svim učitelji i učiteljicami Kastva državu mjesto vienca na grob supruži g. Wajšela učitelja u Hrušici. — Dr. N. Marinović lečnik u Visa Šilje for. 43-50, sakupljenih u Visa prigodom smrti Marijana Kargotića. Darovaše: Dr. N. Marinović, pop Antonije Zanella iz Visa, braća Lujo i Dr. Vi. Kargotić iz Imotskog svaki po 10 kruna; Antonije Zanella jun., Niko pl. Giaša svaki po 5 kruna; Jeronim Kučić, pop Grgo Pečarović, Petar Marišović, Niko Pašić svaki u Visa svaki po 4 kruna, Bone Prvi Štiminati, Benussi Petar, Andi Roki, Ivan Brajević, Delić pop Niki sv. iz Visa svaki po 2 kruna, Delić Mate jednu krunu; Dr. Ante Kargotić brat pokojnikov kruna 20, Škender Fabaković Šilje za mjesec ožujak prinos for. 1. — J. Marok iz Sv. Lovreča Pazanatičkih for. 3-50 sa branim poticajem gosp. Ivanu Matasović Šimaju, a darovaše: Ivan Šimaju Šilje for. 1, Josip i Vinko Pleonite for. 1, Marok J. Šilje for. 1, Francika Kovačić 50 nč.

Diocezanske vesti. Presv. g. biskup dr. I. N. Glavina podio je u svojoj kapeli dne 2, 3 i 4 januara više redove sličec bogoslovom: g. Josip Macaroli u, g. Ivanu Predonzanu i g. Jakovu Šedmaku. — Veleč. g. Toma Thaler župnik u Rojanu imenovan bijaše počasnim konzistorijalnim savjetnikom. — Počasni su župnički izpit gg. Fr. Halama, župe-upravitelj Sunbegu; g. Ivan Kunić Šilje župe-upravitelj u Grimaldi; g. Ivan Mlakar župnik u Brdu; g. Fr. Ryšavi kapelan na Žvonec; g. Ivan Slavec duci, pomočnik kod sv. Antona u Trstu i g. Josip Tončić župe-upravitelj u Pomjanu. Čestitamo!

„Il Diritto Croato“ u Trstu. U zadnjem broju našeg vrednog druga iz Pula, čitamo, da će se preseliti mjeseca aprila ili maja u Trst. Dobro nam došao!

Zadužnice za blagopokojnog dr. Franu Račkoga. Iz Lanišća piše nam prijatelj: Gospodine urednici, sreci mi zaplakalo a cielo tjeo mi uzdrhala čitajući u novinama, da se je dr. Fr. Rački preselio s ovoga sveta. Poznat bijaše i kod nas kao velik čestit svecenik, neobični um i učenjak poznat širom sveta. Akademik i ljubinac naroda, pravi prijatelj menece biskupu Strossmajeru preselio se u vječnost!

Pošto mi mi odalje Hrvati u ovih stranah nemogemo inače nikakve počasti izkazati, pomolimo se za njega kod svećanih zadužnica našemnočno naroda. Pjevanje bijaše sve tri noćnice i sv. misa za blagopokojnog i neuimlog velikana. Bog mi budi milostiv, a on molio se Svojšnjemu i našu abrogu narod u Istri.

Atanazij Benoš, predsjednik močnoga poljskoga kluba na carevinskem vjeću, mreže u Beču petak dne 9. t. m. Bio je bogat posjednik i izabran od velikoga posjeda galicijoga. Pošto je vit. Jaworski, postavši ministrom za Galiciju, odložio predsjedničtvu u poljskom kinbu, dugo vremena dogovarali su se poljski zastupnici, koji nisu istih nazora, ali koji se na vanku uvjek složni kažu, koga da izaberu svojim predsjednikom. Končno se je veđa izrekla za Atanaziju Benoš. Kratko vremje uživo je tu svaku čest. Prošloga tjedna tako je naglo obolio, da se za bolest nije nit znalo, dok nije premrino Poljski klub „kolo polske“ obavijestio je o tom u poljskom jeziku sve zastupnike i sve klubove. Tako i klub neodvisnih hrvatskih i slovenskih zastupnika. Ovaj je pismeno izrazio svoju bolnu stanu, i bio zastupan kod određenja tru u našem zaselak Niegowice u Galiciji u nedjelju dne 11. t. m. posle podne. Sprovod bio krasan. Billi su zastupani u velikom broju svih parlamentarnih klubova, osobito Poljaci, a bilo je i više ministara.

Občinski izbori u Varašu. Kako javlja porečki listić urečeni su občinski izbori u Varašu za dne 14., 15., 16. i 17. tek. m. Prva tri dana birati će III. izborno tielo, a dne 17. II. i I. izborno tielo. Neznamo da li su se i koliko tamoznički naši jednočlanići za ova izbora pripravili, ali svakako treba, da svih složio k izborom pristupe. Neka ih neplaši nikakva osobna žrtva, jer se radi o občenitom nijihovom dobru i jer se bez žrtava i požrtvovanja nisu nigdje izbore pobjede slavile. Svi dakle složno k izboru pak što Bog dade i sreća junačka. Tamozničke prijatelje molimo, da sve moguće neuređnosti točno pobiježje, da te nam uspije izbora na vremena prihoda.

Položio zastupnički mandat. Glasilo većine u zemaljskom saboru u I. orčen i zemaljskoga odbora „L’ Istria“ javlja u posljednjem broju, da je položio zastupnički mandat za istarski sabor gosp. dr. Domenico Fragiacomo mučnik i odvjetnik u Piranu. — Tako glasi suho učenje, dotično razlog, s kojeg ju gosp. Fragiacomo položio mandat, natimimo u istom broju u uvdodnom članku pod naslovom: „Considerazioni sulla passata sessione di dietale“. Stoji naime taj medju ostalim crno na bijelom deslovcu u prevodu koliko slijedi:

„Jedno unije zemlja bijaše do temelja uzdrmano već na samu vlast, da se je predsjednik (saborski) dogovorio sa cesarskom vladom o tom, kako bi se pronašao — da tako rečeno — neki način življenja u saboru. Naravski je, da se je nezadovoljstvo očitovalo i u krugovima velenja, nezadovoljstvo, koje se je očitovalo — užadbi bi bilo to tajiti — položenjem mandata saborskog zastupnika“.

Po tomu dakle počalo žadnje mautata gg. Constantini i Fragiacomo na samu vlast, da se je saborski predsjedničtvu sa cesarskom vladom dogovorio o tom, kako bi se našao put, kojim bi se došlo bar do nekakva sporazumka za saborskog razpravljaju. Jednostavna vlast uznemirila je dakle rečenu gospodu u toliko, da položio saborške mandate. Sto bi ta gospoda učinila bila, kad bi se bilo u istinu pronašlo sredstvo, kojim bi se bilo ublažilo postjećen napetost izmedju saborskog stranaka? Drugo im nebi bilo zaista preostalo nego da se osdele iz naše pokrajine.

Gospoda Constantini i Fragiacomo poznati su kao najradikalniji i najnepomirijivi članovi saborske većine, koji podnose težko, što je saborski predsjednik davao prevaditi hrvatske i slovenske interpelacije, te sadržaj istih u kratko u talijanskom jeziku u saboru običavao. Za timi radikalci slijedi će valjda u njihovim jednomišljenicima, a medju ovimi u prvom redu gg. Tomi Bartoli, Lius, Eubba i itd., kojim kličemo: „vivant sequentes!“

Koncert hrvatskih sveučilištnih građana u Zagrebu. Na obice odobravanje i priznanje naišla je u svim rodoljubničkim krugovima namisla sveučilišnog građana, da uz sudjelovanje pjevačkog društva „Sloga“, vatrogasne glazbe i tamburaša na 16. o. m. priređe koncerat u prostorijama građanskih streljana.

Srba, kojog je namijenjen čisti dobitak, tako je uživšeni i plementira, da s naše strane ne treba reći bi nikakova zagovora. „Družba sv. Cirila i Metoda u Istri“ našla je upravo u „Obzoru“ svoga najvrveneg propagatora, štovjedoči i poljama pismo vodjicu istarskih Hrvata. Ta svima nam mora biti na srcu udes onoga siromašnoga kraja i naroda, koji je upravo tjekom posljednih godina fajno dokazao, da je jošte na životu — te kako se odbijaju morski valovi od njegovih kamenitih obala, tako je on vrstan, da čelilom svojim značenjem i odličnim hrvatsvom prkosli oliji i bujici tudjinstva.

Neimamo s toga dovoljno rieči, kojima bismo jošte mogli da preporučimo zagrebačkom občinstvu ovu krasnu zamisao, koju evo sada nalazi odziv i u srcu hrvatskoga naroda, u zlatnog njegovoj infadezi. Odbor, što je jučer izabran na sveučilištni skupštini, uložio je svu svoju mar, da gradinju hrvatske priestolnice poda što ljeplji i zdraviji užitak. Čisti dobitak, o kom je i najmanje ne sumnjava, biti će prekrasan dar na žrtveniku otadbeničke ljubavi. Samo pravi rodoljubi mogu da shvatite domaći i svrhu Družbe sv. Cirila i Metoda, i onu misiju, stoji je imade ta družba da vrši u ovim krajevima, gdje žive narod siromašan ali pošten, narod značajni, koji je i u najtežoj i najbolje vrijednosti.

17. tek. m.
zbornino tiele,
no. Neznam
nasj jedno-
vili, ali sva-
zborom pri-
kva osobna
u njihovom
pozivovanju
slavila. Svi
Bog dade
tijatkoje mo-
nost točno
izbora na

at. Glasilo
u Poreču i
"javlja u
zastup-
gosp. dr.
načelnik i
glasili su
pravo tu-
je gosp.
nudazimo
i pad na-
i s u l a
i". Stoji
na bielem
i:

do te-
test, da se
govorio sa
se pro-
ček način
da se je
govil ve-
očitovalo
oloženjem

udate gg.
u na samu
ničovo sa
kom, kako
lo bar do
razprava.
je dakis
ložiže sa-
oda uči-
promislo
lo posto-
tranku?
alo nego

ragia-
kalniji i
većine,
ki pred-
i slo-
istih u
boru pri-
je vajila
ovim u
ar to li,
. vivant.

nih gra-
avanje i
oljubnimi-
na, da uz
"Sloga",
u 16. o.
ma gra-

isti do-
nita, da
kakova
i Me-
n. "Ob-
tora, što-
sturskih
na are-
naroda,
godina
vatu —
od nje-
vristan,
odnulnim
njubinstva.
, kojima
o zogra-
zumisni,
sreću hr-
voj ma-
na sve-
voj mar-
ce poda-
doktak,
biti de-
beničke
nogu da
ov. Cirila
made ta-
na, gdje
, narod
mujduš-
čistoga
idem-
rebačko
upiti od
om ređu
ke svje-
Obzor".

I dična „Hrvatska“ piše o istom
predmetu vrlo krasno ali toga nebismo
mogli priobediti s poznatih razloga.

Potporna razprava. Due 8. t. m. sta-
jali su pred tržaškim porotom gg. Ivan
Turčić, pomorski kapetan iz Lovranu i
urednik našeg lista. Tuženi bijahu od
g. Vilhelm Grossmann učitelja u Lovranu
radi uvrjedne poštene počinjenog tobož-
tina, što je g. Turčić priobedit jedno
otvoreno pismo u našem listu naprerno
proti g. Grossmannu, a naš urednik
šta je tiskao jednu vest iz Lovranu, ko-
jom se je kritiziralo djelovanje recenog
učitelja u školi i radi govorio, što ga je
izrekao u predzadnjem saborskem susje-
danju prigodom razprave o našem školstvu.

Sudbenom dvoru predsjedao je pod-
predsjednik zemaljskog sudista, dvostruki
savjetnik presv. dr. Fiocchi, koji je
udio razpravi poznatom vještini i ne-
pristranošću. Sudci bijahu gg. Karlo Dejak
savjetnik i Pederzoli pristav zem. sudista.
Tužitelja, koji se je i sam dostavio na
razpravu, zastupao je kazneni branitelj g.
Camber: obučen je imao braniti od-
vjetnik g. dr. Pačovan i to urednik služ-
beno. G. Turčić nije mogao dobiti drugoga
odvjetnika u Trstu, jer se toga posla nitko
nije htio privlati s poznatih razloga.

Razprava je trajala od 9 u jutro do
2½ poslike podne; preslušani bijahu ob-
tuženi, tužitelj kao svjedoci i dve svje-
dučkinje iz Lovranu. Medju ostalim bijahu
pročitani i zapisnici gg. zastupnika Laganje,
Spinčića i Stangera, koji su izjavili, da je naš urednik izrekao u
saboru inkrimirani govor. Na predlog bran-
itelja, da se nešta postaviti porotnikom
pitaju glede toga govora, zaključi sud, da
će prepuštiti porotnikom, da se izjavje,
jeli naš urednik u istinu izrekao okriv-
ljeni govor. Medju porotnicima nebjijaši niti
jednoga, koji bi bio razumio okrivljene
članke. Sve se je moralno prevesti na tal-
ianski jezik.

U 2½ sata prekinut predsjednik raz-
pravu te ureće nastavak za 5%, sati poslike
podne. Malo prije nego li je imao zapo-
četi daljnja razprava, nagodiše se obje
stranke posredovanjem trećih osoba. Ob-
tuženi obvezase se, da će nositi jedan dio
troškova i priobediti izpravak u našem
listu. Zastupnik tužitelja priobedi to pred-
sjedniku čim je otvorio na novu razpravu.
Na to izreće predsjednik osudu, kojom
riješava obučenom od tužbe, a tužitelja da
platiti troškove parnice.

Tako je svršila i ova razprava, koja
se vuče od god. 1891. Pred talijanskim
porotom stajala su dva Hrvata, obučeni
radi uvrjedne poštene od g. V. Grossman-
u, nadučitelja u Lovranu, rodnom
iz Sežane, inače „Istriano italiano“ kako
je sam pred porotom izjavio.

(Porečka „bab“ javlja, da su ob-
tuženi na upit predsjednika izjavili, da
će platići sve troškove parnice, što je
očita neistina).

Iz Karloba (občina Motovunsko) pišu
nam dan 5. marta. Onomu g. dopisniku
odavši, koji se u ovogod. „N. Slugi“ broj
8 potužio, da se sabrani novci za popra-
vak jednog vodnjaka ne povraćaju onim,
koji se jih dati, niti da je vodnjak po-
pravljen, imam odgovoriti slijedeće:

Za nadeljivanjanja g. dra. Šurana
bijaju zapitano u občinskom zastupstvu,
da se popravi vodnjak „Valigaster“. Na
to dobio se odgovor, da se prikaže
pravilni način i proračun, da za trošak, da
je vlasta skrbiti. Za prediriti taj način i
proračun trebalo je novac, i od občinara
karlobskih sabravo se for. 8.20, koji se
nahodo kod ondašnjega župana Ivana
Modibota Jakuna. Međutim na na-
deljivačku stolicu sajcego g. Tomasi, koji
je učinio za novoga župana u Karlobi
svoga dragoga Ritu (kako mu na-
puk govorio, jer imenovan proti zolji obdi-
naru). Ritoča kod gospodara nadoljeških silo-
za ostvaravanje redosloga načrta. G. nadolješnik
obedao mu, da će sam doći na lice mijestu,
i da će mu prvo javiti dan, u koji će doći,
te da župan obavести razumije ljudi u
selu Mučibobi, koji će se na mjestu kazati
što je potrebno za popraviti vodnjak. Na-
čelnik, ubili smo, da je i došao, ali njegov
župan Ritoča, izbjegnuv prolaz kroz Mod-
bobo, određe ga na vodnjak, kao potajno,
stranputice. Posle no zna se ništa novci
uvjek čekaju dođi vodnjaku nije poprav-
ljen. Nitko ne pita, da mu se novce po-
vrati, načrta se ne vidi, nadolješnik i njegov
župan Ritoča žute. Ovaj zaduži, ako
je ravan, mogao je dobiti od svog gospo-
dara pismo, da se je odustalo od po-
pravka vodnjaka, te da se za to primatelj
novci povrati, a onda onaj, koji ih drži
(bez vlastite koristi i bez nakana ikomu
što zatujiti) vratio bi ih bio jedino onim,
od kojih ih bijaju i primio.

Njemačka cesarica u Opatiji. Utorak
u 2 sata poslije podne stigla je njemačka
cesarica Augusta sa djecom i pratnjom na
postaju Matulje, odakle se je odjeljala ko-
čijama u Opatiju. Na kolodvoru očekivalo
je cesaricu muževi značajnog naroda. Tu
bijaju pozdravljene od tržaškog na-
majstnika u ime Njeg. Veličanstvu na-
šega cesara i kralja. Volosko i Opatija
bijaju sagovi, zastavami i crtežem na-
krijeni. Pred Opatijom usidreni njemacki
ratni brod „Moltke“ izpalio je na pozdrav
propisan broj hitaca iz topova. Cesarica
sa pratnjom stanuje u vilici „Analia“ i
Angiolina“. Due 19. t. m. imao bi doći
u Opatiju i njemački cesar Vilim.

Pišu nam iz Krka: Kuracijalni upra-
vitelj pop Marko Alakovčić premještan
je ka zupne vijećnici u Novoj. Žalimo,
što time gubimo iz naših redova iškrenog
rodoljuba i prokušanu silu u našem na-
rodnom pokretu. Za to se i raduju tom
premještenju narodni nam protivnici.

Iz občine creške pišu nam dne 8.
marca 1894. Slavni občinski odbor u Cresu
javio je službeno dne 8. novembra 1887.
svim ančijanom, kako jih ovuda zovu,
svih občinskih odlokama, da je u svojoj
jednici dne 22. oktobra iste godine imeno-
vac dva. Jurje Colombis (starinom
Golubića) občinskim liečnikom. — Taj
uredovni spis imamo pred očima. U njemu
je izričeno kaže, da će novoimenovan
liečnik služiti izključivo „vanjske“. Ve-
đe je to bilo nepravedno, da občina od-
redi liečnika, koga ona hode, i da mu
donacični placu, koliko ona hode, a da ga
odredi ne za grad, nego za „vanjske“
u te vanjske, da o tom niti ne pop. U
spisu se nije spominjala njegova plača,
niti je rečeno, je li se odredili koliko će
on uzimati do svakoga pojedinačnog sela
za posjete bolestištvom. I to je nepravda.
Ako je za „vanjske“ određen liečnik,
to oni moraju znati, koliko ima svaki po-
družnik odložak za liečnika plačati, i opet
koliko će mu se davati za njegove pute.
Ali je občinsko zastupstvo za sve to malo
marilo! On je vanjskim naprtilo breme,
a da jih zato niti popitalo nije, pače niti
jim se javilo, kakovo i koliko je to breme!
Kasnije smo doznavali, da liečnik bude 1200
for., ili kako drugi govorje 1000 for., i
čuti smo, da za put u bližnja sela uzimlje
oko 6—7 forinta, a za put u odaljena
sela do 15 forint! Tako je bilo i prije,
pa se imenovanjem liečnika imučnjim nije
ništa pomoglo, nego kako je rečeno, na-
pritoj jim se je novo težko breme.

Ai treba svakomu dat pravo; i našu
občinu valja u nečemu pohvaliti. Ugori
rečenom spisu kaže se, da će novo imeno-
vanji liečnici služiti „siromah“ i u
istinu potrebne“ za badava. A da
se to provede, občinski odbor pozvao je
sva ančijane, da oni što bitnije mogu
pošalju občini popis svih siromaha u svome
odlokunu. Taj popis će občina pregledati
pak kad ga potvrdi, vratići će ga
ančijanom za njihovo ravnanje, da budu
naime oni znali, koga je dužan novi liečnik
badava nastat i liečiti, a koga nije. Nije
li to livale vredno? Sad čuje, kako je
občina svoju riječ održala. Nevjerojatno
al je istinito!

Rečeno nam je, da je n. pr. ančijan
iz Beloga — to je najveći občinski odlo-
žnik naše občine — poslao obični dvaput
popis siromaha, drugi put dne 18. lipnja
1890., ali — čuje — on ga nije nikad
natzarao! Kad je dakle očekivalo reči,
da će novoimenovan liečnik bez plaće
služiti siromaha po vanjsnosti, mi moramo
zaključiti, da ili je jedno govorila, a drugo
misliš, ili se je s vanjskim rugala. U
istinu, postavimo ovaj slučaj. Oboli čovjek
u nekom selu, siromah je; ančijan ili re-
čimo svećenik namještio ančijanu, javi
slučaj občini ili občinskemu liečniku
moći, da se liečnika odnajša, ali liečnik ne
dodje, da se liečnika odnajša, ali liečnik ne
dodje. To je tužit! Tužit liečnika? On će ti odgovoriti: Ja bih bio
dosada, da mi je občina očložila. Tužit
občinu? Na kojoj podlozi? Ona će ti reći:
Onaj čovjek nije vise nali, dokazi; ako je
siromah bio al. „potrebni“. Ančijan
neima popisa „potreban“ i mirna
Bosna! Takovih slučajeva je bilo već
mnogo i mnogo, a ponavljaju se svake
godine navještito u plovanići beljskoj, gdje
ljudi raznijerno naviješi uniraju većim dje-
lom radi upale, jer su u vrstnom kraju,
jer nino trude i jer su ponajviše siromasi,
a bez liečuljčike pomoći. Kad se takav
slučaj dogodi, svatko mrmlje, svatko više
i ista naša gospoda, koju imaju svoja
imanja po „vanjsčinu“, all se više i
mrmlje za nekoliko dana — a tada —
ču g o n i t a n e j i ! , i tako se sve
svrši.

I tako naši vanjski načili su se lje-
mirati bez liečnika. Imučniji ga malo kad

zovu, jer je trošak pravvelik, siromahom
pak neće da dodje, te mi van u tom po-
gledu stojimo gore nego da bismo bili u
najdjeljivom kraju na svetu.

Nego istini za ljubav treba reći, da
je gospodin liečnik došao nekoliko puta
bezplatno nekim bolestištvom po vanjsčini.
Al čuje kada. — Prošla godine nastanio
se je u gradu Cresu liečnik gospodin dr.
Bajčić, sin domaće bogate obitelji,
čovjek mlad, zdrav, a kako kažu, izvrstan
u svojoj struci. Razglasilo se je, da bi dr.
Bajčić preuzeo službu liečnika u vanjske,
a u pogodnije uvjete. Po gradu stali se
sabirati podpisni na molbu, koja se imala
podstaviti občinskom zastupstvu, da primi
dra. Bajčića za občinskog liečnika.

Svatko je očekivao, da će občina
rado primiti tu molbu, tim više, što sada
grad neima kako je prije običajno imati,
građane. Al vanjski su „una massa
de g u r a n t i“ — Šta nijin treba liečnik!?
Molba došla na prates u občinskoj sjed-
nici i ona bijaće odbaćena. Čujemo, al
ne znamo je li istina, da je proti njoj
govorio bivši načelnik dr. Andrej Petris
poznati prijatelj hrvatskoga puka još iz
Poreča. Po prileći da je rekao: Što nam
treba novi liečnik, občina je dužna, treba
da se gledamo dugi otresti, a ne da si
još novi teret uzmijemo itd. I to je ne-
pravda. Tu se nije radio o novom bre-
menu, nego samo, da mjesto novog. Colom-
bis a postane dr. Bajčić liečnikom za
vanjske. Ako si pak gradjani žele drugoga
liečnika, tad neka si ga sami plačaju.
Kakovo je to pravica, da dra. Colom-
bis a većim dijelom vanjski plačaju, a
gradjani da služi?! I u to doba, kad se
je radilo, da čemo mi vanjski dobiti drugoga
liečnika, koji će bolje moći vršiti
svje dužnosti, tada kažu, da je dr. Colom-
bis a posjetio nekoga siromaha po
vanjsčini. Zasto, to neka on kaže. Kasnije
ostalo: kako više u počelu tako i sada i
vazduhu . . .

Da je tomu tako čuje i ovu, pak se
zgrajte: U Belon ove zime bijaće dosta
bolestišnika. Nedim jedna siromaha udova.
Pisalo se po običaju liečniku, a on Šljivo
Jekove. Bolest je ipak napredovala; to
je trajalo preko dva mjeseca. Negdje kon-
cem januara opazilo se, da se bolest izvrgla
najbrže u vodenu nemoc. Onaj plovan ja-
vio slučaj občini, te molio, da se pošalje
čim prije liečnika, jer će po svoj prilici
trebat operaciju, a neka se ga pošalje
bezplatno, jer je bolestišnica prava siroma-
šica, a i zato jer ima i drugih bolestišnica
siromaha. Kao odgovor bilo je poručeno,
da će liečnik doći. Onih dana vremje bi-
jaše krasno, tih, ali liečnik ipak nije
došao, a zašto, mi niti danns ne znamo.
Siromaha bolestišnica, video, da joj bol raste,
da se ne mogovorit, te pošla na Rietku u
gradsku bolnicu. Al ondje već treći dan
premihula! . . . Što će na ovo naše slavno
občinsko zastupstvo? Što će občina?

Kad bismo vam mi htjeli opisati sve
nevole, koje tari naš vanjski puk, htjela
bi se debla knjiga, a ne obični mali dopis.

Medutim neka i ovo bude na znanje

predpostavljanim, kako se s nama postupa.
Mjesto pošte meštira. Ravnateljstvo
posta i brzojava u Trešti raspisuje način
na mjesto pošte meštira u Buzetu. Natječaj
traže 8. čudna. Kaučijo troba 600 for. Platje
honorara, za tražkuvu uredu, dovez po
na kolodvora u Buzet, pak u Motovun itd.
dobivati će 3270 for.

Zastupstvo mjesne občine u Pazinu
držalo je dne 12. ovoga mjeseca svoju ro-
vitu sjednicu. Nakon što je odobrane pro-
jekta više občinskih zemljista, to izbrano
noklicke občinske obitelj u razno ko-
misijskoj postavljivo bi od 10 zastupnika pre-
predlog, koji glasi:

U sjednici istarskoga sabora 1. fe-
brara 1894. prihvadena je zakonska canova,
kojom se promjenjuju postojeći odnosi za
uzdravljavanje puških škola.

Ustanovom § 9. zemaljskoga zakona
3. novembra 1874. br. 20 izređeno je, da
je poduk na puških školak bezplatni i da
je ukinuta svaka školarina. Istarski je zabor
sada promjenjuju ovo ustanovu te zaključio,
da se uvede školarina, to da avakto dijeti,
koja polazi školu, ima plačati 6 kruna
(3 for.) na godinu.

Ako bi učenik bio siromasan, tada bi
občina morala za njega plačati školarinu.

Kad bi ovaj zaključak ista koga sa-
bora postao zakonom, tada bi se na vodi
dio učenika svalio voluki i nosaceni toreti.
Sjednici istarski, koji u onako treba dje-
lovi, kod kuće, nebi se lahko mogao skloniti,
da ju ušlo školu, kad bi morao sa avak-
to dijeti plačati for. 3 na godinu. Soljak ve-
likom mukom sabro potrobiti novac, da
plati poreze i namet, te rasno svoje po-
zare za sebe dara.

Dne 26. veljače sakupnje se prija-
telji kod g. Mate Sankovića u Danah

prigodom njegova imenadanu, te u veselom
družtvu i na predlog g. ūpnika odlučuje
jednoglasno poslati sljedeći brzojav presv.

Državu znati, da občino i dosada pod-
upiru siromansu djecu, koja polaze školu,
bilo obudom, bilo školekimi knjigama i
drugimi potrebnostima; većoga torata nemože
a toga da občina preuzeti.

Vrijednost ovakvo životnom pitanju po naš
narod valja, da i ovo zastupstvo poput
ostalih zastupstava ove pokrajine digne svoj
glas, da se o strani pogiblj, koja nam
prijeti.

Podpisani stavljaju indi na prihv
aledi zaključak :

1. Zastupstvo mjesne občine Pazin
mjese, da bi uvedeno školarine za polazak
polazika škola u Istri bilo skodljivo za raz-
vijati pučke prosjvate, koja se i onako
nalaže na nizkom stepenu.

2. Občinsko zastupstvo želi, da za-
ključak istarskoga sabora stvoren u sjed-
nici 1. febra 1894. gleda uvedenje ško-
larine, nadobije provijanje ančioke.

3. Nalaže se občinskom odboru, da
ovaj zaključak sa obrazloženjem podnosa
do znanja visokom c. kr. ministarstvu
za nauku u Beču.

Zastupstvo vidljivim znakom povla-
cije postavljene predloga.

Načelnik javlja, da je občina Gričanjan
u svojoj sjednici 4. ovoga mjeseca pri-
hvatali sličan predlog, te je okružnicom
3. marta 1894. br. 361. pozvala svu ob-
čine u Istri i na kvarnerskih otocima, da
stvore slične preduzlete.

Proglasiv Pazinsko zastupstvo prošlost
predloga, načelnik postavio je na glosa-
vanje gornje predloga gleda školarino, a
zastupstvo ih je jednoglasno odobrilo.

(Preporučujemo i ostalim našim ob-
činama, da se u ovom važnom pitanju pri-
duže občini Pazin, Op. Ured.)

Iz Lanščica (občina Buzet) 10. t. m.
pišu nam: Tolikom svećanošću nijedne
godine nije se svetkovala u ovih krajevih
letnica izabrana sv. Otca pape Lava XIII.
kolikom ove godine.

U predvečerje dne 18. veljače zazve-
nišvi sveti zvonovi naših crkava. Puk je već
znao zašto zvonovi navještaju neki osobiti
dogadjaj, pošto mu je domaći župnik zna-
menje toga glasa unapred protumacio.
U 9 sati bijaće jur puna crkva. Papinski
barjak na zvoniku do 10 metara dug bira-
jući se na daleko, zvao puk na svećenost.
Puk je magnifico dubkom puna
crkva. Župnik započeo sv. misu svećano
za Papu uz podvorbuh duh. pomoćnika.
Da si vidi kakvim počinjaju diže puk ruke
nebesu nebesum župcu: Oče nebeski,
čuvaju nam dvinja Lava XIII. Vodi ga
putem Tvoje sv. mudrosti. Svećenost se
će svrši a mi doznamo iz novim, da
se je glas pronesao, da je ubudljivena
krčka biskupija zadobila svoga nadpastira
u osobi prečastnog Andrije Šterka. Eto
nam opet veselja novoga. Slučajno
istoga dana bijaće pred 16 godinu, i to
dne 19. febr. 1878. zaređen za svećenik
načelnik Šterk za občinu Šterk. Družtvu se kod
njega sastalo, te na trostruku radost spo-
menilo se naše sirotinje sabrav za nju
lijeput svetu i to da družtvu sv. Cirila i
Metoda za Istru: G. župnik Andrej Mi-
kić a, upisao se kano utemeljitelj se 100
for. platio prvi obrok sv. 15. Častni-
nina 1 f. dara, duc. Fr. Kanta, duc. pom. duc.
1. Častni- 1 f. dara, duc. Bogdanić 1 f. Častni-
nina 1 f. dara. Nedaknje župnikove: go-
spodlje Dragutina Gabroka 1 f. Častni-
nina 1 f. dara; g. Franje Krizančić 1
f. Častni- 1 f. dara; g. Anica Kanta 1 krunu dara. Ivan Buždon za-
pan 2 for. od družtvu braće sv. Cirila i
Metoda za sebe dara.

Dne 26. veljače sakupnje se prija-
telji kod g. Mate Sankovića u Danah

prigodom njegova imenadanu — jed-
noglasno destituji Vašo presv. načelnike

na imenovanju za biskupi naše braće u

Krku. Andrej Mičić, J. Dolžan župnik,

Fr. Kanta, duc. pom. u Lanšču, Ivan

Buždon župan u Lanšču, M. Sanković

Ribarić, Poropat, Mandić, Braković.

Ovi sakupnje za sv. Cirila i Metoda svetu

g. Miklić 2 f. g. M. Sanković 2 f. g.

Kanta I t. g. Dolžan 1 f. g. Brajković 1 f. g. Ribač 1 f. g. Dušan Bogdanović iz Vodicah 60 novč. Budžon 20 novč. Poropat 20 novč. — Ukupno: 9 for, koje poslaši blagajniku u Volosko.

Sa buzetskog krasa pišu nam 7. t. m. Molim Vas g. urođenice, da primite nekoliko redaka na uspomenu nezaboravnoga našeg Jurja Dobrilića.

Dne 15. januara o. g. po običaju bježeš lotinom za nezaboravnu nam Jurju Dobriliću. Svaku godinu u Laničiću, ovo već deseta godina, površavaju se zadušnico za blagopokojnog biskupa Dobrilića.

U crkvi pre nadjeđe g. župnik sjeti puk na blagopokognog biskupa, nadveđenika i rodoljuba, istarskog Hrvata. Nije treba mnogo rjeći našemu puku, koji je s njim na Krasu poslije suzio bio prigodom sv. krizme g. 1850. Narod ga nezaboravlja i no do ikada, dok bude pastir za opomenut ga samo na tužan dogodaj i žalostan rastanak.

Zvonovi zazvoniće u predveđerje. Zvonovi zvoniće pladućim glasom radi gubitka velikog načelnika i dobrotvorog ubogog Istrana. Puk je u jutro rano grnuo jatimice, tako da niti u crkvi prostora imas nito. Tim više što je puk obavio dvostruku dužnost. Upravo bijaće sv. izporovd sa obilatim oproštenjem, to je toga dana primilo preko 100 pokornih sv. pričest. Zapodru molitve ili noćnicu sve tri su povalam u crkvi. Odar postavljen uverid crkve na mnogim avješćama, te mitrom ili biskupskom kapom uz sve ostalo propisano.

Razumijeo se, da se je pjevalo svo noćnice i ostalo hrvatski, to je 20—30 pjevala pjevalo zajedno sa svadbenicima. — Svakomu je igralo srećni videozno oči proštiti, kneta drževi u ruci hrvatsko knjige „Bogoslužnik“. Te pjevajući liepo i skladno. Milo bijaće na koncu molitva, kad zapjeva župnik pjesmu Zaharijuš „Bogoslužnik g. Bog Israela“ — Pjevaće no sreću pjevati, nego i vedina puka, koji niti čitati ne znaju već naučili pjesmu na izust.

Nakon toga započe sv. misa uz podvorbu domaćeg g. duhovnoga pomaćnika. Pjevalo so misu hrvatski, kao što je običaj u ovoj župi.

Pošle sv. misu kod odras započelo po propisu „Oslobodi mene gospodine“ što su svi u crkvi pjevali, i to ne samo mužki već i ženske. Plaćnim glasom izmolio je župnik za nezaboravneg biskupa posljednu molitvu. Kano on, tako i svi prijetni očitaju u srcu bol tuge ali ujedno i glas nade, da će se za ubogu puk moliti kod Provinjske, da mu olabotki bjeđni život.

Hrvatski radnički pjevačko društvo „Slavoljub“ u štajerskom Gracu. Od tamo javlja nam prijatelj, da su se u osoom gradu udružili svi naši vještini radnici, osobito zanatlije, koji dolaze tamo u svrhu da se usavršku u svojem zanatu. K tomu društzu pristupilo je i nekoliko braća drugih slavenskih plemena.

Svrha je društzu ta, da se radnici međusobno podupiru, podudaraju i u slabođih urah pozavare milovudnog slavenskog, napose hrvatskom pjesmom. U tu svrhu nastoji društvo pribaviti si što više moguće poučno-zabavnih knjiga, stručnih listova, časopisa itd. to je novo izabrani odbor obratio na raznu književnu družtvu i na redoljubna hrvatska, slovenska itd. uredništva, da izvoli društvu podariti knjige, časopise itd. Naši radnici su vredni podpore, jer se dolako drže poznatih novovinskih tlapnja, za kojima ide mnogoči njemačkih, talijanskih itd. radnika, koji neće da poznaju svoga naroda niti jezik, već rado dopušćenimi i nedopušćenimi sredstvi o prevariti i preustrojstvu današnjega društva, do čega neće i nemogu doći nasilnički sredstvi. Podupri mo dakle našo vredno radnike rodoljubo u Gracu. Društvo ima svoje prostorije u ulici Poštarske 11. u Gracu.

Za Bratovščinu hrvatskih ljudi u Istri nadajuće doposlaše: Gržimic Ante stud. med. Beć, Sova Ljudevit Osječ. Šarić Ivan Rieka, Bračević Josip Kastav, Medvedić Ivan Kluna i Ložjo i Budolfi Sinčić Belić članarinu po 1 for., Mužina Mijo Beli Cres za sebe 1 for., za Vinodolac ud. Mače, Bon Andr. i Bortulin Dinka po 30 l. c. — Šeina Jos. Pazin 60 novč. Sladonja Jakov Kopar 50 novč. Mandić Ivan Kukavica 40 novč. Pajalid Dinko Baška, Orikid Ivan Stjepan Cres, Čukon Antor, Rade Kažimir, Mandić Josip Kučeli, Frančić Franjo, Novijan Antun i Glavetić Stjepan Boljan, Matosović Zorko Poreč svaki po 30 novč.

Društvo „Zvonimir“ u Kaliforniji. U Kaliforniji postoji od neko vremena hrv.

klub „Zvonimir“, koji je stjecištem odješnjih Hrvata. Kada koji član kluba želi da govari, uvijek mora poeti na: Brdo Hrvati!... Kada tajnik pozivlje prijatelje članove jednog za drugim, mijesto da dotični reče „prihvat“ ili „odvođe“ svaki se diguo na junakovo noge i znaci „Hrvati!“ To ih nije nitko uđio, nego ih to vođe na naravi dolazi, da so ponosaju kao pravi sinovi ono zemlje, koja ih je porodila. „Zvonimir“ je sastavljao ponajviše od hrvata iz dubrovačkog kotara u Dalmačiji; svi dubrovački gradjani nalazodi se ondje u članovi, ali ih kršćani Konavljani u broju nadmašuju, zatim dolaze Splitjani, Vlisci, Kninjani itd. Iz Hrvatsko imade ih većinom iz Rieko i Primorja, njeki iz Zagrebačko okolicu, 4 iz Karlovača, 2 iz Slavonije i 9 Heročevaca.

Prilog. Današnjemu broju dodali smo kao prilog pripesano sl. zastupstvo občine Kastav pod naslovom: „Na obranu“.

Očitovanje.

Uslijed točnih i izvornih obavijesti, koje su podpisani Ivan Turčić i Matko Mandić od nadležne strane dobili i koje se pokazuju način točnog izpitivanja posebno odgovarajuće istini, očituju, da su nareknuti i osvade proti g. Vilhelmu Grossmannu, ravnajecu učitelju u Lovravu prihvćen u br. 4. od dne 22. januara 1891.; br. 34. dne 20. avgusta 1891. i br. 39 dne 29. septembra 1892., posve istemeljite.

Opunovlašćuju ga dakle, da priobiće ovu očitovanje u onih novinah, koje bude za to shodnim smatrao, obvezav se ujedno, da će isto priobiti u budućem broju „Nase Sloge“.

U Trstu 8. marta 1894.
Ivan Turčić.
Matko Mandić.

Narodno gospodarstvo.

Petrolej — kao ljevak Karlovačko „Svjetlo“ u svojom ovogodišnjem 14. broju današnji pod stavačom „Narodno gospodarstvo“ ovu zanimivu vješt:

A da evakon koristi budu ovi moji radeci, treba mi je opisati način, kako se rabiti imade petrolej kod bolestih, kod kojih je pronašao izvrstnim lijekom.

Evo kako sledi:

1. Kod sušice ili plućne bolesti, koja je teže liječi, treba rabiti petrolej ovako: U večer prije nego legaš spavat, uzvi dvostrukou platnenou krpku, obavi ju oko prsu gori do izpod grla, legni na uzanak (na ledja), natopili ili polij tu krpku petrolejem, i ako ti je moguće, leži ovaku na uzanak cielu noči, ili barem jedan dva sata, da prsa upiju petrolej; u jutro opazit ćeš, da je koža na prsjaju pravnenija, a kroz dulju uporabu poskočiti će ti i pristi na prisjuk, to je znamen. Da petrolej prenu bolest van vuće — Tko je teže bolestan na prisjuk, taj će trobat ovaku postupati mjesec dva, a i više. Kad čirovi prestanu izlaziti, znamen bude, da će ozdraviti. Da pakolje plaste i košulju neomrijaju petrolejem, kinci inciderade, to jest onakove tkanine, koju je rabe za kisno kabanice (Regonmantel), koja nepromade, te povrh te krpke obavij prsa oko nakoleko tom ince- radow, pa to sveži i tako legni, tim nedes kreveta omrijati. — Ovako se rabi petrolej i za upalu pluća, tifus, bačanje krvii, za volike i trajne košljije i prehladi.

2. Dočim kod distferije, grlobolesti, hujavice, dosta jo grlo dobro nazvati i natrići osobito u vodor, kad spavat idu, a to se može upotrebit i optovorati i po danu više puta, jer se tim prije bolest ugusi. Kod upale pluća dosta je 2—3 puta menutni krpku petrolejem natopljenu na prsn, paček kod upale pluća i tifusa pokazati sa petrolejom upravo čudovita gledi braće i i jegurnjosti liječka, tako da sam ja izličio mnogo bolestnika, za koju je liječnik izrekao, da im spasa neima. Kod upale pluća, kod jačih ljudi može se i tri puta na dan ili krpku metnuti ili petrolejem prsa nazvati da gela; isto to kod tifusa. Dočim distferije i grlobolesti bol prestoje za jedan dva sata, da smo jedan put da dobro grlo naterać petrolejem.

3. Isto je tako petrol, za žaludac izvrstan lijevak, a rabi se ovake: Tko može podnjeti, može ga u večer, kad legne u krovot, uzeti jednu žliču, ili nakapati kod madječere (eukra) petrolejem i tako uzeti. Vidit ćeš izvrstan uprijel. Na kod žaludca valja ovo pamti: da netrebba rabiti petrolej, kada stvrdjamo srčadlo za bolju probavu, nego rabiti ga može samo za pojedinco „slučaju pokvarena želudac“, jer evaki ljevak, koji to mnogo rabi, gubi vrijednost i kvarli probavu. — Radi toga, ako neko bude mnogi vjeđio a malo se vjećao, neće mu mnogo petrolej koristiti, jer bu-

duo petrolej ulje, tustilo, težko probavljiva a i neprobavljivo izlazi. Isto tako izvrstan je on za deradu, namimo kad te u grlu dore, popij žlicu — vidit ćeš.

4. Kod griza trbuša ili kolike, može se ili useti, ili wazati, odmah prestoje bol kuo i kod blaga u tom slučaju.

5. Za rane jo petrol takodjer izvrastveno sredstvo. I to rane treba mazat. Nutu valja pazit, da staklonka (boca), u kojoj drži petrolej, bude čista, jer bi inači blago mogao otrovati. — Kad rane treba rabiti petrolej oprozno, i to male mazati,

Listnica uredničta.

Gosp. „Rokac“: V. R. u K. L. V. a G. i N. G. a. G. drugi put — Gosp. D. N. i vredno blistav papir Junačkom onog kraljeva, noka so dakle tući u Jorkovom „Pultu“ Živili — Gosp. a. u B. Točko ju dući do svih braćava, jer jo ona osoba se skupnosti oprezna, te nese, da se izloži. Inato majstorski odziv.

registrirana zadružna na neograničeno jamčenje.

Zadrugari pozvani su na treću redovitu skupštinu, koja će biti na uskrsni ponedjeljak 26. marta 1894. u 10 sati prije podne u velikoj dvorani „Citanice“ u Puli (Skracina u palčen blizu Portaurate.)

Raspored:

1. Izvješće i obraćuni za god. 1893.
2. Izvješće nadzornog odbora.
3. Odluku o porabi čistog dobitka.
4. Izbor starešinstva, nadzornog odbora i družvenog suda za vrijeme do četvrtog redovita skupštine.
5. Što koji predloži.

Opazak. Na skupštini treba da je zastupana barem jedna desetina svih zadržanih dijelova. Svaki zadrugar može ovlastiti pismeno drugoga, da ga zastupa na skupštini. — Kroz 8 dana prije skupštine jesu svakome zadružaru na ogled u pisanu dra. Luginje zadružni računi za godinu 1893.

Pula, 12. marta 1894.

Starešinstvo.

„Kupi kod kovača ničešto kod kovačića“, kaže stara poslovica.

Oru mogu punim pravom na moj zavod upraviti, jer jedino tako velika trgovina, kada je moja, imade razprodaju ogromnih vrstih travi i drugih prednostih, jošino tračnike, koji moraju končano kupovati koristiti.

Krasno uzorko privatnim naručnikom, kajem badava i franko. Bogato kušje uzraka, kakvih jošte neobičaju, za krajnjih nofrankirano.

Tvrdalje za odiela.

Peruvian i deskling za visoko sredstvo, pružani travi za odcicu za 3. kr. čimovnike, volcane, vatragske, Šokolade, Ilire, rukva za blizard i igračno stolovo, pokrivala za košto, tvari za lovačke kape, nepružene tvari za pranje, pištole za putnike od f. 4-14.

Vredno obno, poštano, trajno, čisto vuzeno suknjene tvari, no jedino atraktivne, koji su vredni jedva krajnjko plaće, prepariru

dobiva se uvjek u skladištu tvrdke

Joh. Stikarofsky, Brno (Austrijski Manufaktur).

Najveće skladište blaga vredno pol. mil. for.

Razpoložja samo pouzotljom.

Dopravlja: njemački, madarski, češki, poljski, talijanski, francuzski i engleski.

24.5.

Utemeljeno godine 1820.

Počastna dž. oma i priznajno.

Buduć. 1873.

Br. 342/ex 1894.

Oglas natječaja.

Ovim se otvara natječaj na mjesto občinskoga lječnika za sjedinjeno zdravstveno okružje Buzet-Ročko su sjelom u gradu Buzetu, uz službu, ustanovljenu pokrajinskim zakonom od 14. ožujka 1874.

S ovim je mjestom skopčana godišnja plaća od 1000 for. a. v. za ličenje siromaha sjedinjene zdravstvenog okružja i godišnjih 200 for. a. v. u iste odštete za službenu putovanja u svojstvu občinskog zdravstvenog izvjestitelja po istom okružju, od kojih će prvi svetu primati u mjesecima u potonju u tromjesečnih obročih, objavljene, od c. kr poreznom uredu u Buzetu.

Služba traje tri godine, obnavljaju se mučke, osim u slučaju odkaza službe, koja se svakako imade odkazati šest mjeseci prije izminuća ugovorenog roka.

Molje obloženo odnosnim prilozima, u smislu §. 7. zakona od 18. ožujka 1874., u kojih će natjecatelj dokazati vrijedno i poznanje hrvatskog ili slovenskog i talijanskog jezika, moraju se podnjeti na poglavarnstvo občine Buzet (Pingente) u Istri najjužije do konca ožujka (marča) o. g.

Kod istog poglavarnstva stope na uvid ostali natječajni uvjeti, koje će se na zahtjev moći odnosnim natjecateljima odmah pripisati.

Od izaslanštva zdravstvenog okružja

Buzet (Pingente) R o č (Rozzo)

dne 26. veljače 1894.

Predsjednik:

Fran Flego.

Štrcaljke i sumporne jačice za trte inžinira Živica.

mlini i stiskalnice za vino, sisaljke ili pumpe za svaku porabu, cjevi svake vrste i pipe, motori (stroji za gomjenje, drugili strojeva) na paru i sa petrolejem, te svakovrstne druge strojeve i sve potreboće za iste

dobiva se uvjek u skladištu tvrdke

Schivitz & Comp. (Živic i drug.)

Via Zonta broj 8 u Trstu.

Utemeljeno godine 1820.

Prečastna dž. oma i priznajno.
Buduć. 1873.
Sw. Ulrich u Grödenu (Tirol) preporučuju se za crkvene radnje iz drva, kano: oltare, propoviedaonice, izpovedaonice, kršćanske, križne pute, slike svetaca, propela, jaslačica itd. uz najniže cene.

Cjenike žalju badava i franko.

Sjedločada: Gosposa Insam i Prinoth u Sv. Ulrichu Gröden (Tirol) ispredli su novi krečni put na kupan crkva u Kaindorf u (Štajerska) na podjuno zadržavaju svih strukovnjaka, dospjeli na mjesto zadržavaju župan S. Žao u oprodjeljenoj dobi u vrućem vremenu cijeni, mogu ih daleko svim voljeti, nekako predstavljati najtopliji preporučiti.

Crkveno preddjedstvilo
F. a. i d. o. r. f. (Štajerska)
Josip Thurmer, kapelan.

Tiskara Deloč.

Odgovorni urednik Matja Mandić.